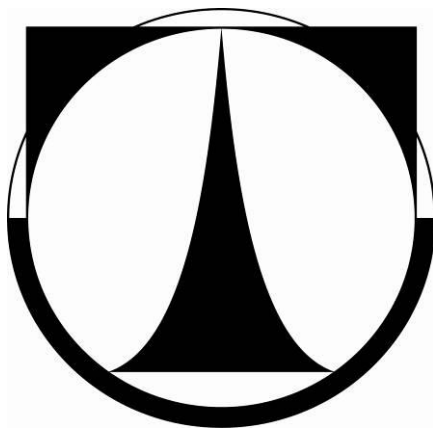

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KDE

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

MLHA, DÉŠŤ A MRAKY
-
KOLEKCE PLETENÝCH ODĚVŮ

FOG, RAIN AND CLOUDS
-
COLLECTION OF KNITTED GARMENTS

LIBEREC 2012

ANNA VEVERKOVÁ

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Anna Veverková**
Osobní číslo: **T08000335**
Studijní program: **B3107 Textil**
Studijní obor: **Textilní a oděvní návrhářství**
Název tématu: **Mlha, déšť a mraky - kolekce pletených oděvů**
Zadávající katedra: **Katedra designu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1) Získávání fotografií a inspirací k tématu, studium jevů počasí.
- 2) Volba a příprava materiálů, tvorba vzorků.
- 3) Kompletní návrhy oděvů s volbou barevnosti.
- 4) Realizace a tvorba pletených vzorů.
- 5) Realizace modelů.
- 6) Fotodokumentace.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **25**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Roth,G,D.: Encyklopedie počasí. Knižní klub, 2000. 293s.

Kobzová,E.: Počasí. Rubico, 1998. 276s.

Dvořák,P.: Atlas oblaků. Svět křídel, 2001. 122s.

Dvořák,P.: Počasí takřka populárně. Svět křídel, 2008. 224s.

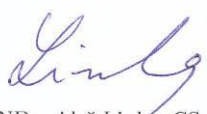
Vedoucí bakalářské práce:

doc. ak. mal. Emilie Frydecká

Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: **4. října 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **9. května 2012**

prof. RNDr. Aleš Linka, CSc.
děkan

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 26. března 2012

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Datum 30. 4. 2012

Podpis

Mé díky patří hlavně mým kantorům, kteří mě vedli a usměrňovali. Děkuji doc. Emilii Frydecké, ak.mal., vedoucí mé práce za výtvarné hodnocení a odbornou pomoc i doc. Svatoslavu Krotkému ak.mal. za korektury. Značný podíl na mé práci má též ing. Alena Frydrychová, která mi pomáhala v otázkách technologie a pletení. Velké poděkování patří mojí rodině a přátelům za všeobecnou pomoc a podporu.

Abstrakt

V tomto projektu je cílem zachytit konkrétní autentickou malbu inspirovanou tématem *Mlha, déšť a mraky* na velkoplošný vzor pleteniny a realizovat tak *pohyb obrazu*. Záleží nám na změně, která se děje během cyklu tvorby. Jde o vývoj konečného vzezření a o rozdíl reality, fotografie, inspirované emoční malby, návrhu vzoru a výsledné pleteniny. Dalším aspektem je chování oděvu na těle ženy při chůzi, sezení, různých postojích a při běžných činnostech. Následkem krčení, kroucení a natahování oděvu je domnělý *život v obrazech*.

Nejedná se o věrné kopírování reality, nebo dokonalé převedení malby, ale o zachycení momentu, nálady, barev a subjektivních emocí, které nám dovolují nahlédnout do nitra autorky. Nicméně i tak je výsledek konkrétní a jen málo abstraktní.

Sedmidílná kolekce pletených oděvů s žakárovým vzorem, která je tvořena na poloautomatickém plochém pletacím stroji, je střihově naprosto zbavená konvencí v oblékání. Střih je u všech modelů jednotný, minimalistický avšak monumentální. Vzory jsou odvozeny od maleb, které jsou inspirovány přímými fotografickými studiemi.

Klíčová slova:

Žakár, pletenina, oděv, malba, impresionismus, romantismus, barva.

The abstrakt

This project aims to capture the concrete painting inspired by Mist, rain and clouds on large-scale pattern and realize the moving picture. We are interested in the change during the cycle of creation. Its about the making of final appearance and the distinction of reality, photography, emotinal painting, design pattern and finaly the resulting knitting. Another aspect is the behavior of fabric on woman's body while walking, sitting and other common activities. The result of crouching, twisting and stretching the cloth, makes the imaginary life in pictures.

Its not about creating exact copy of reality, or perfekt transfer of painting. Its about catching the moment, the mood, colors and emotions which allows us to look into the heart of author. Even though is the result more concrete then abstrakt.

Collection of seven knitting dresses with jacquard pattern. It is made on semi-automatic flat knitting machine. Pattern of dresses are without convention in clothing. Pattern is the same on every dress. It is minimal and monumentel. Patterns come from paintings which are inspired by photo's studies.

Key words:

Jacquard, knitting, clothing, painting, impressionism, romanticism, color

Obsah:

Úvod.....	10

1. TEORETICKÁ ČÁST:

1.1 Myšlenka.....	12
1.2. Inspirace.....	13
1.2.1 Vlastnosti oblohy.....	14
1.2.1.1 Druhy mraků.....	22
1.2.2 Umění a malba.....	23
1.2.2.1 Romantismus.....	24
1.2.2.2 Impresionismus.....	29
1.2.3 Oděvní a textilní návrháři	33

2. PRAKTICKÁ ČÁST:

2.1 Získávání inspirací a zdrojů.....	40
2.2 Malba a její pojetí.....	42
2.3 Návrhy modelů.....	43
2.4 Tvorba oděvů.....	46
2.4.1 Výběr materiálů.....	46
2.4.2 Vzorování.....	47
2.4.3 Pletení.....	51
2.4.4 Kompletování.....	60

3. ZÁVĚR:

3.1 Porovnání myšlenky a výsledku.....	61

Použitá literatura.....	62

Přílohy:

Návrhy.....	64

Fotodokumentace.....	71

Práce v elektronické verzi na CD.....	přideští zadní desky

Vložené vzorky pletenin a materiálů – 2 listy

„Jen jeden div je větší než moře, a tím je nebe. Jen jeden div je větší
než nebe, a tím je nitro lidské duše“

Victor Hugo

„Protože je nebe modré, mám slzy v očích.“

John Lennon

Úvod

Tato práce není výsledkem ročního snažení, ale několikaletého zájmu o dané téma a hlavně rozvíjejících se znalostí a zkušeností ve výtvarném a textilním oboru. S každým novým projektem se člověk učí a zdokonaluje, takže to samé zadání by v minulosti pojal jinak. Tato proměnlivost se odráží i v tématu. Osobnost, i přes své neměnné zákonitosti se každým okamžikem, ba každým slovem mění, stejně jako obloha.

Lidé každé rasy, každého vyznání, každého časového období se dívali s úctou na oblohu. Obdivovali její krásy, změny a nálady v průběhu věků. Mnozí tam umístili boha a modlili se se zrakem upřeným k nebi. Jsou od pradávna i tací, kteří chtějí nedobytnou výšinu pokořit. Staví Babylonské věže, letadla, vesmírné koráby a družice, ale podstatu této entity nejde obsáhnout, kontrolovat, nebo změnit. Můžeme ji jen přijmout a obdivovat její krásy. Létat nám nebylo dáno, ale obloha je nejhezčí ze země, protože, tak jí vidíme my.

Počasí ovlivňovalo, a i přes všechny vynálezy a výtvarky moderní společnosti vždy bude ovlivňovat, náš život. Nedá se mu poručit, nedá se bez následků ovládnout. Závisí na něm naše obživa, ale i duševní rozpoložení. Meteorologie se ho snaží prozkoumat a částečně i předpovídat, ale mnohdy se to prostě nedaří.

Jedním se však to všechno ovlivnit dá a to zkázonosnou činností člověka. Lidské pokolení se sebezničující tolerancí své lenosti a ovlivnitelnosti se řítí k záhubě. Globální oteplování i ochlazování se děje v cyklech během celé existence planety. Nedá se mu předejít, ani zabránit, ale dá se ovlivnit. I když největším problémem jsou plyny krav, steaků a mléka se vzdávat nemusíme. Stačí jen začít trochu myslet na své potomky a začít šetřit. Šetřit přírodu, šetřit elektřinu, nevyhazovat jinde tak potřebné jídlo, třídít odpad a nechat občas auto doma. Otázku přelidnění nechme na povolanějších.

Během dvou let byly na stejném místě pořizovány fotografické studie oblohy a mraků v různou denní dobu. Nejlépe ovšem působí přechod mezi dnem a nocí. Barvy se mění a míchají a nikdy nechytí stejný odstín. Záleží na složení vzduchu, vlhkosti a počasí. Tyto snímky byly použity jako některé předlohy pro vzory. Další motivy byly získány z literatury zabývající se podobnou tematikou.

Inspirace tímto motivem nám dala možnost vytvořit kolekci pletených šatů. Šaty mají primitivní střih, ale o to více vyniknou barvy, vzor a silueta. Jak jsme

zmiňovali už v abstraktu, hotový výrobek nemá kopírovat realitu, ale jen jí jemně naznačovat. Při prvním pohledu ani nemusí být patrné, co motiv představuje, ale dojem musí navozovat daný okamžik při pohledu do dálky. Barvy a jejich kombinace přiblíží pozorovateli atmosféru určité denní doby, nebo meteorologického rozpoložení přírody. Veselost a unavenou hravost západu slunce, či chmury a depresivní vlhkost šedé mlhy, a nebo dopolední blankyt nad mořem.

Žakárský vzor na hrubší pletenině představuje nepřesný vyjadřující prostředek, ale pokud vlastnost rozpixelování obrazu do obdélníčků oček bereme jako přednost a využijeme jí k dalšímu vývoji, může být výsledek o to zajímavější.

Při čtení této publikace snad nahlédneme částečně do tvorby mraků, počasí, technologie žakárského pletení a dějin umění. Připomínáme si zde některé umělce z řad malířů i návrhářů textilií a oděvů. Zamýšlíme se nad teorií impresionismu a působení barev.

Tato literatura je nejen rozdělená na část teoretickou a praktickou, ale pomyslně i na výtvarnou a technologickou, na úvahu a realitu a na myšlenku a výsledek. Kolekce je cílená pro ženy s názorem a určitým životním stylem, které se nebojí být samy sebou, nenechají se ovlivnit okolím a dokážou překvapit. Je jen na divákovi jestli jeho fantazie vytvoří nové varianty a možnosti, co uvidí v barvách a tvarech a jestli se odpoutá od všednosti a přijme nový pohled na oděv a žakárový vzor.

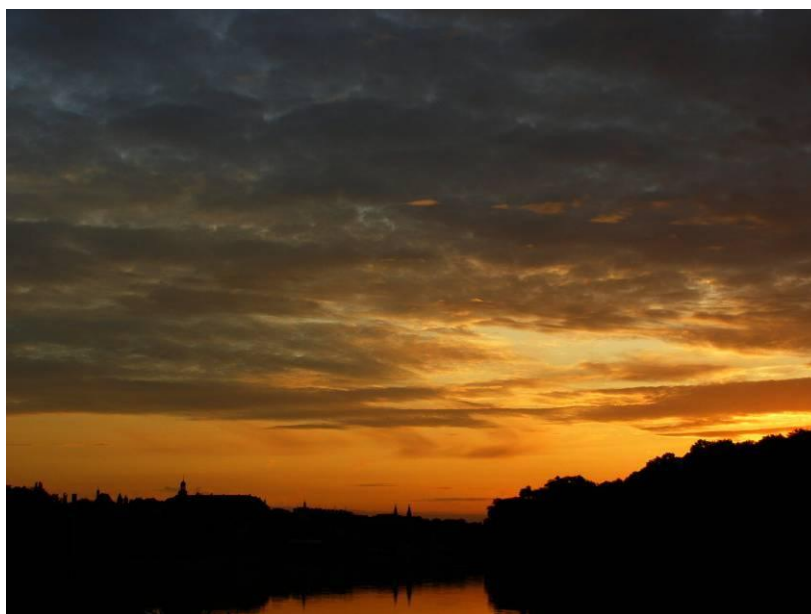
1. TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Myšlenka

Námětem tohoto projektu bylo vytvoření pletené oděvní kolekce pro ženy všech prostorových kvalit, která bude pohodlná, volná a přitom ženská a originální. Chtěli jsme se zaměřit na ženu sebevědomou, která zná své přednosti a nebojí se být sama sebou a klidně i vystoupit z řady a být originální. Pro osobnost, která se nebojí barev a má i citlivou a bohémskou duši. Znázornili jsme ženskost vykukující tu a tam z pod hmoty, která je zároveň volná i uvědomnělá.

Z několika sympatických oděvních siluet, jsme se zaměřili na tu nejjednodušší a tím i nejkrásnější, na které nejlépe vynikne vzor a jeho smysl. Smyslem vzoru míníme reprodukování malby, získání dojmu okamžiku denní situace pro pozorovatele i pocitu, že obraz, ve který se vzor vyvinul, je živý a pohyblivý.

Ideou byla příroda, její krásy a zvláště pak barvy měnící se současně se změnou světelných podmínek dne. Nešlo nám ani tak o rostliny, horniny a zvěř, ale o prostředí. O vzduch, jeho vlastnosti a skupenství vody, které se v něm ukrývají. Cílem bylo zobrazit momentální stav děje na určitém místě. Jak se mění jeho nálada, barvy, počasí a obloha.

1.2 Inspirace

Hlavní inspirací byla hlavně sama příroda. Dlouhé pozorování měnící se oblohy a střídání barev způsobené odrazem a dopadem světla. Zachycovali jsme barevné obměny nebe jako fotografické studie, které nám mimo jinak získané fotografie sloužily jako podklad pro návrh vzorů. Bylo by také záhodno zmínit, že velkou roli hrály barvy. Nejen barvy na nebi a fotografiích, ale i subjektivní pohled autorky v malbách a možnosti získání odpovídajících odstínů materiálů pro pletení.

Dále bylo nutno prostudovat i vědecký pohled. Publikujeme zde meteorologické zkoumání oblohy a mraků a jejich třídění s fotografickými příklady.

Imponovali nám samozřejmě i malíři, kteří toto téma zobrazovali od pradávna. Ovšemže jsme museli také nahlédnout k ikonám módního průmyslu, které jako nás uchvátila pletenina, obzvláště pak majestátnost velkého jednoduchého objektu jakožto oděvu a plošný žakárský vzor.

1.2.1 Vlastnosti oblohy

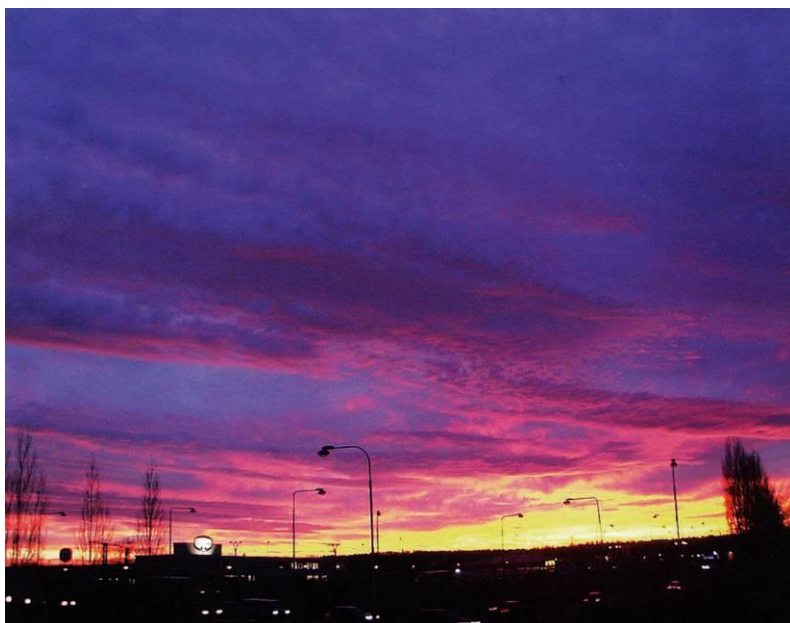
Pod tímto názvem si můžeme představit působení barev na člověka, fyzikální vlastnosti a děje odehrávající se mezi zemí a vesmírem. Život na této planetě zajišťuje vzduch držený atmosférou. Ve vzduchu nalezneme zhruba 78 % dusíku, 20,9 % kyslíku, 0,92 % vzácných plynů (argon, neon...), 0,03 % oxidu uhličitého, 0,003 % vodíku s různými vodními parami.

Od vesmíru nás dělí mnoho tun vzduchu a atmosféra, bez které bychom samozřejmě nepřežili, ale bez které by ani blankyt nebyl barvou nebe. Nejprve si ale připomeňme několik faktů z fyziky. Sluneční světlo, které okem vnímáme jako tzv. bílé světlo, je vlastně souhrn několika druhů záření viditelné části spektra elektromagnetického vlnění, které se od sebe liší vlnovou délkou a tedy i barvou. Při spojení těchto vlnových délek a tedy i základních světelných barev nevzniká černá jako u barev pigmentových, ale barva bílá.

Za modrou barvu oblohy tedy vděčíme kombinaci slunečního záření, barvy vesmíru a atmosféry. Paprsky světla se při průchodu atmosférou rozptylují do všech směrů díky vzduchu, částicím prachu, znečištění a samozřejmě i vodním kapkám. Tyto jednotliví činitelé rozptylují zejména paprsky modré složky bílého světla, což je způsobeno krátkou vlnovou délkou konce spektra. Samozřejmě, díky změně podmínek se odstín modré mění. Optickou změnu způsobuje procentuelní podíl jednotlivých složek atmosféry, vlhkost vzduchu, znečištění a kvalita ozonové vrstvy. Vodní kapky a částice prachu pak zvyšují rozptyl a tím zvětšují množství zelené a žluté a obloha bledne. Rozdíly pozorujeme také v závislosti na počasí pod vlivem nízkého nebo vysokého tlaku vzduchu. Nastane-li tlaková níže, bude možno pozorovat sytý odstín modré, naopak v průběhu letní tlakové výše bude obloha blednout.

Na základě pozorování změn barev na obloze je možné předpovídat změny počasí. Tmavá modř s mimořádnou dohledností svědčí o nestálé povětrnostní situaci. Proto se nejspíše dostaví náhlé zhoršení počasí s příchodem silného větru a srážek. Střední až zářivě světlá modř může být indikátorem hezkého počasí. Přejít od modrého odstínu k bílé, případně šedé se zákalem může naznačovat nízký tlak a s tím spojenou změnu počasí.

Při západu nebo východu slunce se paprsky atmosférou šíří po delší dráze a proto se budou lépe rozptylovat na červeném konci spektra. Proto se při soumraku mění barva oblohy od žluté, přes oranžovou, popřípadě hnědou, červenou až k odstínům fialové. Je možné pozorovat změny kontrastu, až po krvavě rudý a podle toho předpokládat změny počasí. Krvavě rudý východ nebo západ slunce je spolehlivým indikátorem vysoké vlhkosti atmosféry, což by mohlo zejména v letních měsících znamenat vývoj kupovité oblačnosti a možné bouřky v denních hodinách. Večerní červánky mohou předpovídat i podle vesnických moudrostí hezké počasí jen tehdy, pokud nemění svou barvu a pokud se objevují na bezoblačné obloze. [11, 1]

1.2.1.1 Druhy mraků

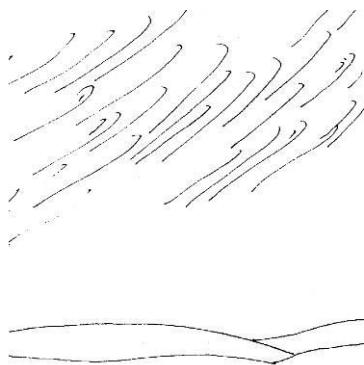
Oblačnost je stupeň pokrytí oblohy, který se určuje pomocí zkušeného odhadu. Nepřímo udává *průnik a trvání slunečního svitu*. V Čechách se udávají jednotlivé stupně oblačnosti pomocí ustálených názvů. Jedná se o *jasno, skoro jasno, polojasno, oblačno, skoro zataženo* a *zataženo*. Tato označení určujeme podle osminové stupnice.

Oblak je viditelný shluk vodních kapek, nebo ledových krystalků, který vzniká při ochlazení vzduchu pod hodnotu *rosného bodu*. Obsahuje také částičky prachu a průmyslové exhaláty. V noci jsou mraky vidět pouze tehdy, pokud svítí alespoň čtvrtina měsíčního kotouče, nebo při světelném znečištění z měst.

Oblaky se klasifikují nejčastěji podle čtyř hledisek. Podle vzhledu se určuje 10 druhů oblaků. Podle vzniku a vývoje se určuje genetická klasifikace vycházející z fyzikálních podmínek. Podle nadmořské výšky se značí *oblaky vysokého, středního a nízkého patra*. Poslední dělení je dáno složením. Jedná se o mraky *vodní, ledové a smíšené*.

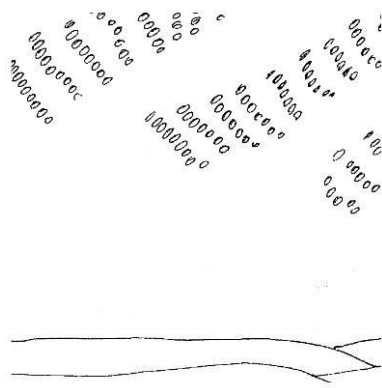
Cirrus neboli řasa

Jedná se o oblačnost v podobě vzájemně oddělených, bílých, jemných vláken, plošek, nebo úzkých pruhů, které mají mnohdy hedvábný lesk. Patří mezi oblaky vysokého patra, je oblakem ledovým a neprodukuje srážky.

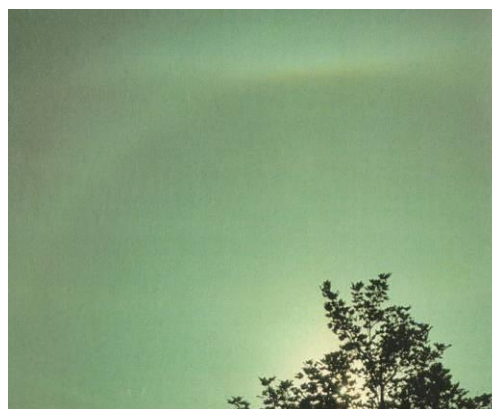
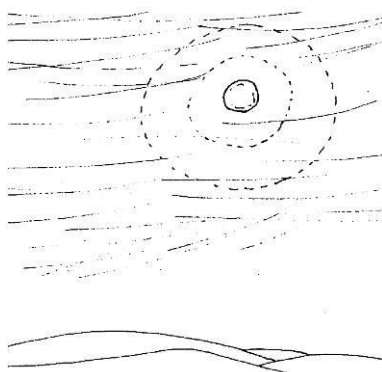
Cirrocumulus neboli řasová kupa

Jsou to shluky menších obláčků bez vlastního stínu, složené z malých chomáčků. Někdy lze u těchto druhů oblaků pozorovat korónu (jasné záření okolo slunce), nebo irizaci (výrazné perleťové zbarvení na okrajích oblaků s červenými a zelenými odstíny). Patří mezi mraky z vysokého patra. Je oblakem ledovým, někdy však obsahuje i přechlazené vodní kapičky. Nepadají z něj srážky, avšak můžou u něj být patrné srážkové pruhy směřující pod základnu oblaku, nedosahující však zemského povrchu.

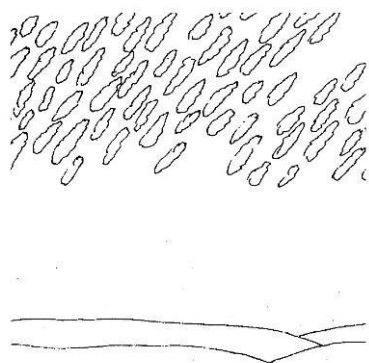
Cirrostratus neboli řasová sloha

Jedná se o průsvitný bělavý závoj vláknitého vzhledu, který zakrývá oblohu a dává možnost vzniku halovým jevům (optické úkazy kolem slunce a měsíce). Patří do vysokého patra, je oblakem ledovým a netvoří srážky. Je součástí teplých, okluzních front, popř. Studených front prvního druhu. Signalizuje brzké zhoršení počasí.

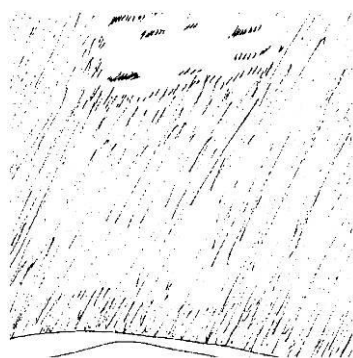
Altostratus neboli vysoká kupa

Vypadá jako větší skupiny, nebo vrstvy oblaků bílé, či šedé barvy s vlastními stíny skládající se z vln, oblázků a valounů. Táhne-li se před měsícem, či sluncem, lze pozorovat korónu, nebo irizaci. Jedná se o vodní, popř. smíšený oblak, ze kterého odchází srážky, které se však vypaří cestou k zemi.

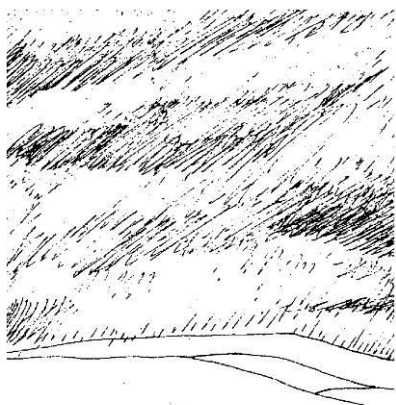
Altostratus neboli vysoká obloha

Šedá, nebo modravá plocha s žebrovou strukturou i bez struktury. Místy je plocha tak tenká, že je patrný měsíc, či slunce jako za mléčným sklem. Je to oblak smíšený pocházející ze střední vrstvy, vyjimečně z vysoké. Opět z něj pochází srážky, ale v letních měsících se cestou na zem vypaří. Pokud dosáhnou země, dopadají ve formě deště, kroup, nebo sněhu.

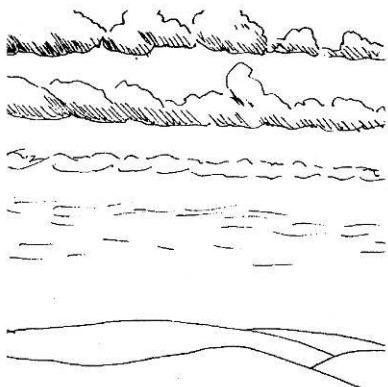
Nimbostratus neboli dešťová obloha

Šedá, tmavá, jednotvárná plocha s matným rozplývavým vzhledem produkuje více, či méně intenzivní srážky v podobě deště, nebo sněhu. Poloha slunce není patrná. Jedná se o smíšený, nebo méně často vodní mrak v nízkém patře, který má však rozsah velmi plošný i prostorový, takže zasahuje i do vyšších vrstev. Je to typický srážkový oblak., který bývá součástí teplé, studené i okluzní fronty.

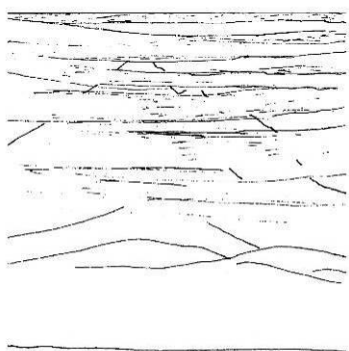
Stratocumulus neboli slohová kupa

Jsou to šedé, nebo bělavé skupiny, nebo vrstvy oblaků, které mají tmavá místa. Oblak se skládá z částí podobných dlaždicím, oblázkům, či valounům a má nevláknitý vzhled. Patří k oblakům nízkého patra a smíšeného, nebo vodního druhu. Srážky z něj pocházející mají vždy jen slabou intenzitu. Za chladného počasí je možné pozorovat virgu (srážky, které se nedostanou k zemi) doprovázenou halovými jevy, nebo někdy i korónou či irizací.

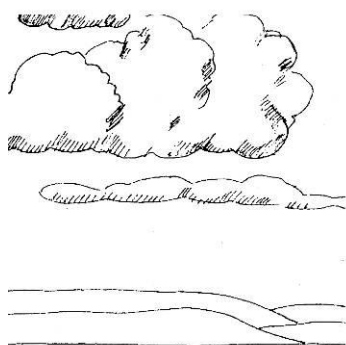
Stratus neboli sloha

Je to šedá oblačná vrstva s jednotvárnou, nízkou základnou ve výšce 1 km nad zemí, takže často zakrývá vrcholky hor. Má podobu roztrhaných chuchvalců mlhy. Může způsobit korónu kolem slunce, či měsíce. V létě je to vodní oblak, v zimě smíšený, ale vždy je v nízkém patře. Jeho srážky existují jako mrholení, nebo ve formě jemného sněhu dosahujícího země.

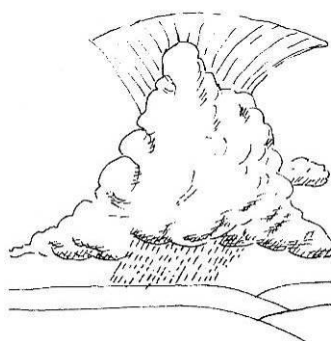
Cumulus neboli kupa

Kyprý, hustý oblak s ostře ohraničenými obrysy, který se vyvíjí směrem vzhůru v podobě kupolí. Ozářené části jsou zářivě bílé a základna bývá tmavá a téměř vodorovná. Základna se nachází v nízkém patře, ale vrcholky zasahují i do střední vrstvy. Malé oblaky s roztrhanými okraji se nazývají *cumulus fractus*. Nízké mraky, které jsou zhruba stejné na šířku jako na výšku nazýváme *cumulus humilis*. Pokud je vertikální rozměr v poměru ku horizontálnímu zhruba 1,5 až 2 ku 1 jde o *cumulus mediocris*. Vysoké květákovité mraky označujeme *cumulus congestus*. Cumulus vzniká za jasného a teplého počasí a k večeru zaniká. Je to vodní oblak většinou nesrážkový s výjimkou krátkých přeháněk.

Cumulonimbus neboli dešťová kupa

Mohutný a hustý bouřkový mrak velmi značného vertikálního rozsahu v podobě obrovských věží. Rozšiřuje se do polohy vějíře, nebo kovádliny. Má obvykle základnu v nízkém patře, ale vrchol zasahuje až do vysokého patra. Pod velmi tmavou základnou se vyskytují nízké roztrhané oblaky. Jedná se o smíšený druh mraků. Pro elektronickou povahu je charakterický záporný náboj nahoře a kladný náboj v oblasti základny. Je doprovázen nárazovým větrem, hromy, blesky a silnými srážkami v podobě deště, sněhu a krup.

Zvláštní druhy oblaků

Jedná se o *perleťové* a *noční svítící oblaky*. Perleťové se vyskytují ve střední atmosféře a připomínají cirrus, nebo altocumulus lenticularis. Velmi výrazně se na nich projevuje irizace, takže připomínají perleť. Nejlépe se dají pozorovat, když je slunce těsně nad obzorem. Jsou složeny z přechlazených vodních kapiček. Noční svítící oblaky se vyskytují v mezosféře. Poznáme je podle stříbrného světélkování na černém pozadí noční oblohy. Bývají pozorovány vzácně v letních měsících ve výškách kolem 75 km na 60. stupni severní, popř. 50. stupni jižní zeměpisné šířky. Pohybují se z pravidla od východu na západ. Mají vzhled závoje, pásu, nebo víru. Předpokládá se, že jsou to shluky vulkanického, nebo kosmického prachu.

Umělé oblaky

Vznikají v důsledku lidské činnosti. Řadíme mezi ně produkty továrních komínů, chladících věží, kouře z požárů, radioaktivní oblaky a kondenzační pruhy za letadly.

[1, 2, 3]

1.2.2 Umění a malba

Vzhlednout jsme se díky tomuto tématu mohli jedině u romantiků a hlavně u impresionistů, protože tenhle svobodný námět vzduchu, oblohy a měnícího se světla znázornili dokonale. Jejich rychlé a volné tahy pestrých barev znázorňující ideu tématu nám byly inspirací k vytvoření této kolekce.

Opomemout nesmíme ani pointilismus, který vyvolává podobný dojem, jako náš žakárový vzor. Georges Seurat nanášel malé různobarevné tahy v podobě puntíků, jež se v náhledu na celý motiv spojily v barevnou plochu.

Podobně jako u žakarového vzoru, kde můžeme použít z technických důvodů jen 3 barvy v řádku a 6 barev na 1 vzor. Pokud chceme stínovat, nebo vytvořit jiný odstín, musíme střídat barevná očka stejně jako puntíky pointilisté. [12]

1.2.2.1 Romantismus

Romantismus byl umělecký a filozofický směr začátku 19. století. Vznikl jako reakce na rozum ve filozofii klasicismu. Pocházel z období kolem roku 1800 hlavně z Německa. Byl zhmotněním ideí z knih L. Tiecka *Putování Franze Sternbalda* 1798 a H. Wackenrodera *Výjevy srdce uměnímilovného mnicha* 1797.

Inspirací tohoto směru byl návrat ke středověku. K jeho galantnosti, rytířství, přírodě a náhledu na svět. Zaměřil se na cit, individualitu, trýzněnou duši a neopětovanou nebo zakázanou lásku. Prosazoval iracionální cit, mystérium, tajemství, zoufalství bezmoci a odhodlání k oběti. Rusko se vzpamatovalo z Napoleonských válek. V Německu působily osobnosti jako H. Heine nebo F. Schlegel, v Rusku Puškin a Lermontov, ve Francii A. Dumas, V. Hugo a v Česku K. H. Mácha nebo J. V. Frič. V malířství se proslavili například Géricault, Delacroix, Constable, Turner nebo Mánès.

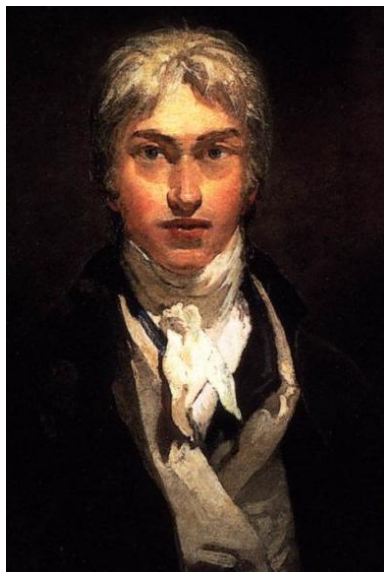
Termín *romantismus* byl odvozen od slova *román*, který se v 18. století rozvinul i na sentimentální či gotický román (motivy duchů, rytířů a hradů). Současně s ním se vyvinul i empír a *biedermeier*. Našel uplatnění ve všech odvětvích umění. Forma osamocených trýzněných hrdinů nesoucí těžký osud v bouři skýtající nebezpečí, tajemství, stesk a tajemno.

Romantikům se přičila ošklivost průmyslové tovární výroby a špína rychle se rozrůstajících měst. Hlavními motivy byly krajiny, příroda, západy a východy Slunce a zajímavé přírodní úkazy. Upřednostňovala se krajina a postavy byly malinké a ztrácející se v okolí. Objevovaly se zříceniny a odkaz na doby dávno minulé. Na obrazech byl dominantní strom. Objevovali se historické náměty a výjevy, vycházející z mýtů a pověstí.

Ženy nosily rozevláté sukně s mnoha spodničkami a úským pasem. Dusily se v korzetu a aby byl pás ještě užší, byl oděv v ramenou rozšířený. V módě byly klobouky s ovocem a květinami a pod nimi složité účesy.

Muži nosily kabát v podobě fraku v pestrých barvách pod kterým mívali kostkované vesty. Kalhoty byly dlouhé a měly odlišné barvy. K oděvu patřila i hůlka zvaná *špacírka* a cylindr. Mužnost podtrhoval knír a licousy. [4, 12]

William Turner

Podle některých byl misantropem a cynikem, jiní si cenili jeho štědrost a citlivost. On sám však svou osobnost skrýval, aby nezastiňovala jeho dílo. On tvrdil, že se narodil 23.4.1775 v Covent Garden v Londýně, kadeřníkovi a psychicky nemocné ženě trpící záchvaty vzteku. Zemřel 19.12.1851 v Londýně.

V deseti letech jeho práce zobrazující svět za oknem vystavuje otec v kadeřnictví. V roce 1789 začal studovat na Royal Academy a už od roku 1790 vystavoval na Salonu Královské akademie každý rok. Ve čtyřiaadvaceti byl jedním z nejmladších členů Akademie. V roce 1804 otevřel svou galerii. Oženil se a měl dvě dcery. Roku 1807 přijal místo profesora perspektivy na Royal Academy. Věnoval se i poezii a próze a doplňoval svoje obrazy verši.

Maloval zejména krajiny. V ranném období města, přístavy a moře, poté jezera v severní Anglii a pohledy na horu Coniston. Zamiloval se i do Benátek, kde ho oslovilo město mezi nebem a vodou, ale mnoho své pozornosti věnoval hlavně přírodě. Maloval i historické výjevy a vytvořil i několik figurálních a portrétních obrazů, ale nesklidily mnoho úspěchu.

Kritikové považovali jeho tvorbu za neurčitou, rozmazanou a nedodělanou, ale oceňovali jeho živou barevnost a dokonale znázorněné světlo. Nechtěl malovat přesně, jen zachytit náladu a dojem momentu, což působilo mimořádnou silou výrazu. [5, 12]

Ukázka tvorby:

John Constable

Tento významný krajinář se narodil 11.6.1776 do bohaté rodiny jako čtvrté dítě. Rodiče vlastnili mlýny za hranicemi města East Bergholt. Byl slabé a choulostivé nemluvně s dýchací potížemi, kterému předpovídali brzkou smrt. V sedmi letech se po šesti neúspěšných měsících vrací ze soukromé školy a je zapsán jako externista do školy v East Bergholtu a studuje až do sedmnácti let. Malířské umění se učí od skláře a zámečnicka Johna Duthorna a živí se jako mlynář. Po radě George Beaumonta kopíruje velké mistry. Od roku 1799 pracuje jako stážista na Royal Academy, ale přitahuje ho anglický venkov. Roku 1802 si za otcovy peníze pořizuje ateliér v East Bergholtu.

Maluje plachetnice na řece a oblaka. Z cest si přiváží mnoho grafitových a akvarelových skic, podle kterých realizuje olejomalby. Často maluje krajinu svého dětství, běžné náměty z venkova a moře. Má mnoho zakázek na portréty, domy a oltáře, ale neužívá ho to. Od roku 1802 vystavuje každoročně na Salonu Královské akademie, které je roku 1829 členem. Od roku 1809 přichází nešťastná léta kdy bojuje sedm let o svou lásku Marii Bicknellovou, umírají mu rodiče a bratranec. Narodí se mu sedm dětí, jeho žena zemře a on s nimi zůstane sám. Trpí revmatismem pravé ruky a tak maluje akvarely. 31.3.1837 po záchvatu umírá.

Nejprve maloval velké masy bledými odstíny na bílém povrchu. Nepoužívá stínování, ale *narůstání*. Jeho malby vypovídaly i o jeho náladě a duševním stavu, ale hlavně zachycovaly emoce přírody. [6, 12]

Ukázka tvorby:

1.2.2.2 Impresionismus

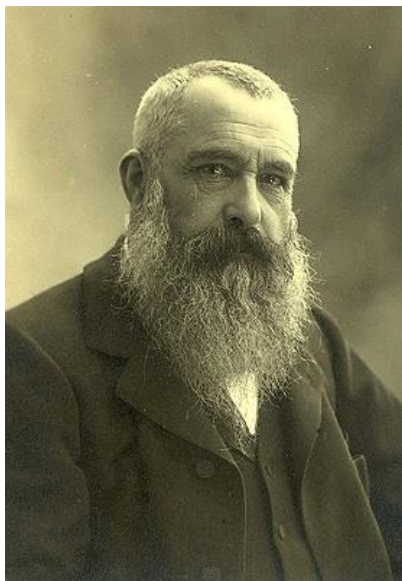
Jedná se o malířský styl pocházející z 60. let 19. století z Francie, který se zasloužil o vznik moderního umění. Navazuje na realismus. První výstava francouzských malířů se uskutečnila roku 1874 v Paříži a způsobila šok. Po shlédnutí Monetova díla *Impression, soleil levant* nazval kritik Louis Leroy tento směr jako *impresionismus*. Tento název byl původně hanlivý, ale umělci si ho později zamilovali. Mezi prvními vystavujícími byli Monet, Pissarro, Renoir, Degas nebo Sisley. Osmá a poslední výstava impresionistů byla otevřena 15. 5. 1886.

Revolucí bylo jejich působení z důvodu způsobu malby. Dřívější dogma byla přesnost, racionalita, konkrétnost a malba v atelieru. Nyní se malovalo v plenéru živými a intenzivními barvami, rychlými tahy a volnou rukou. Nemalovali historická a náboženská témata, ale všednost. Protože malovali při přírodním světle, barvy se prosvětlovaly, získávaly na intenzitě a tónové bohatosti. Kontury strácely ostrost.

V letech 1874 – 76 byl impresionismus na vrcholu. Významný vliv na impresionistické malíře mělo převážně vědecké zkoumání optiky a barvy, vynález malířské barvy v tubě, fotografie a inspirace japonskými dřevoryty.

V literatuře se projevuje zesílením lyričnosti a hudebního verše. Spisovatelé se zaměřují na symbolismus a na intimní verše. Známí jsou spisovatelé A. P. Čechov, F. Šrámek, nebo A. Sova. V hudbě se uvolňuje harmonie a používají se netradiční metody. Za tvůrce hudebního impresionismu je považován C. Debussy. Inspiroval se gregoriánským chorálem a hudbou dálného východu. Představitelé jsou M. Ravel, A. Roussel i J. Suk. [4, 12]

Claude Oscar Monet

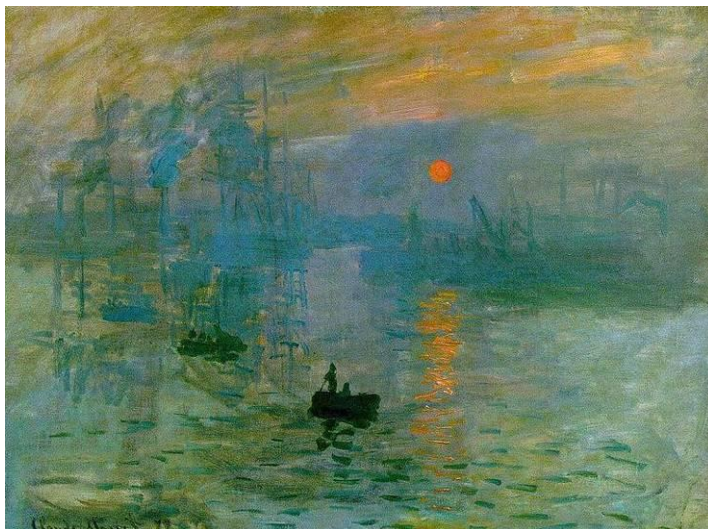
Řečený stvořitel impresionismu se narodil 14.11.1840 v Paříži, ale vyrůstal v Le Havre. Otec měl obchod s potravinami.

Proslavily ho karikatury, ale po radě Eugéna Boudina se věnoval krajinomalbě. Maloval v plenéru Francie a Normandie. Do galerií příliš nechodil, ale věnoval se současnému umění a žijícím autorům jako byli Pissaro, Renoir a Sisley. Obdivoval Milleta, Courbeta, Boudina a Jongkinda. Maloval na lodích, na cestách, v zahradách a v přístavech, ale vždy se podřizoval zákonům přírody. Vystavoval na oficiálních Salonech i Salonech odmítnutých. Po projevení jeho individuality a svěžího pohledu na svět se koncem 60. let se stal uznávaným i kritizovaným umělcem. Neustále cestoval a seznamoval se na příklad s díly Constabla a Turnera. Roku 1873 vytvořil obraz *Imprese*, podle kterého Luis Leroy posměšně označil malíře za *Impresinisty*.

Maloval Seinu, modře oblohy a olověné šedi mraků. Nepřestal se zabývat zobrazením světla a vzduchu. Posouval kontury objektů a tvořil ploché ostré siluety. Na rozdíl od fauvistů nepoužíval barevné skvrny, ale nanášel barvu prudkými tahy štětce. Kompozice se táhla spíše do šířky než do hloubky. Za mistrovské dílo se považují pohledy na nádraží Saint Lazare, nebo také jeho cyklus leknínů.

Díky nepřijetí kritiky žili jeho žena a dvě děti v bídě. Umírá 5.12.1926 v Giverny. [7, 12]

Ukázka tvorby:

Václav Radimský

V Kolínském mlýně se roku 1867 narodil talentovaný impresionista. Jeho rodina toto místo obývala již 200 let. Z nedokončené pražské Akademie přešel studovat do Mnichova odkud se přesunul dále do Vídně.

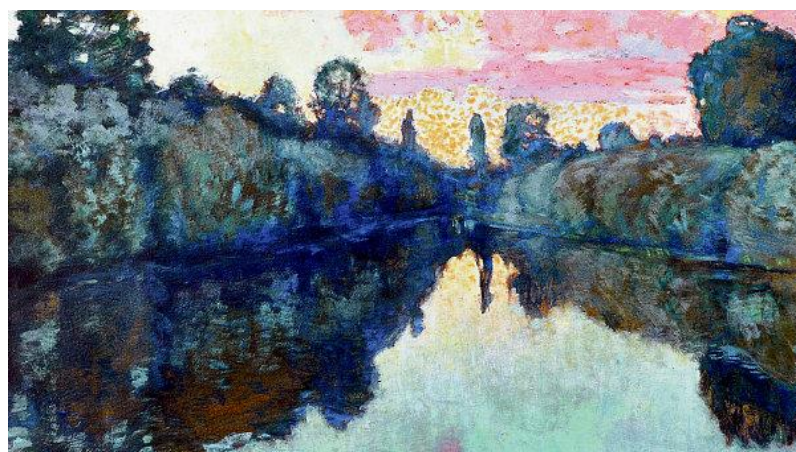
Maloval přírodu v Barbizonu, ale hlavně v Polabí a v Česku. Ve Francii byl nejuznávanějším krajinářem své doby. Maloval v plenéru olejem na plátno. V době jeho slávy vystavoval na pařížském salonu, ale především v Praze na různých místech, zejména v Topičově salonu a každoročně v Rubešově galerii. Vlastnil zlatou medaili z výstav v Rouenu i v Paříži.

Neústupnost v úsilí být ortodoxním impresionistou i v době, kdy už tento směr nebyl aktuální, dovedla jeho oblíbenost k záhubě. Od roku 1910 se jeho jméno zvolna začalo vytrácet z kulturního povědomí. Až v roce 1980 Středočeská galerie uspořádala v Praze výstavu českého impresionismu, kde se znovu naplno projevil jeho francouzský přínos k českému impresionismu.

Na rozdíl od Českých krajinářů nestudoval krajinu, ale její proměnlivost v daném okamžiku. Studoval barvy, jejich působení a hru světla okamžiku. Obrazy V. Radimského hovoří samy za sebe. Je vidět, jak krutě byl podceněn dobovou kritikou dvacátých let, která ho vyřadila z vývoje umění v Česku.

Zemřel téměř zapomenutý ve svém rodišti roku 1946. [8, 12]

Ukázka tvorby:

1.2.3 Oděvní a textilní návrháři

Od doby, kdy se začalo používat barevné vzorování si pletaři hrají se vzory. Nejprve se takto vzorovalo nejspíš na jehlicích a poté se u pletacích strojů zavedla individuální volba jehel. Nyní už je výroba žakárové pleteniny automatizovaná. Jediné co stroje zatím neumí je navrhnout originální vzor, což je stále ještě na designérech.

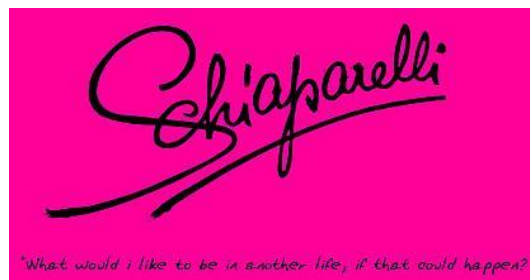
S pleteninou pracovali téměř všichni návrháři. Je to vděčný materiál, který se používá v odívání, interierové tvorbě, při výrobě kabelek a bot, ale i v lékařství. Barevnost a vzor jsou však výsadou módních oborů. Nejčastěji se žakárová pletenina používá pro variace norského vzoru, který bývá nejhojněji dvou až tříbarevný, ale návrháři s ním dělají i odvážné psí kusy.

Z návrhářů, kteří zveřejnili žakárovou pleteninu ve svých kolekcích mimo Rykiel, Schiaparelli a Castro můžeme jmenovat například Rafa Simonse, značku Kenzo, nebo Vivienne Westwood.

Kabelka s kožešinou a žakárovou pleteninou v podobě norského vzoru.

Elsa Schiaparelli

Vrstevnice Jeanne Lanvin, Madeleine Vionnet, a největší rivalky Coco Chanel je významná představitelka pařížské módy meziválečných let zvaná *Shiap*.

Italka se narodila v roce 1890 v patricijské rodině. Ve čtyřiaadvaceti se provdala a odjela do ameriky, kde se stýkala například s Marcelem Duchampem, Picabiem a dalšími vrstevníky zabývajícími se uměleckou tvorbou.

Od roku 1922 navrhovala s obtížemi své první úplety ve Francii. O pět let později však otevřela svůj první butik na rue de la Paix. V roce 1926 představila svojí první kolekci. Po deseti letech ji německá invaze vyhnala do USA.

První svetr černé barvy s bíle vypletenou vázankou způsobil senzaci a rozjel její bouřnou kariéru. Veřejnost nejprve šokovala, ale pak si k velké nelibosti Coco Chanel získala její obdiv.

Spolupracovala s Dalím, který ji navrhoval několik výšivek. Inspiroval ji k například k modelu s kapsami v podobě zásuvek, nebo šatům s malovanými muškami či nádherným humrem.

V rozmezí let 1936 – 39 přicházel jeden trháček za druhým. Padákové šaty, teleskopické klobouky a uvedení parfému *Shocking* s flakonem napodobujícím poprsí Mae West. Navrhovala také zavazadla a v roce 1973 sepsala knihu vzpomínek s názvem *Shocking* podle odstínu růžové, kterou sama pojmenovala. V roce 1954 ukončila díky finančním problémům veškerou modní kariéru. [9]

Ukázka tvorby:

Sonia Rykiel

Znamá modní návrhářka přezdívaná, *královna pletenin* nebo také *Coco Rykiel* se narodila v roce 1930 v Paříži. V módním průmyslu se pohybovala už od sedmnácti let, jako aranžérka výloh.

Později se provdala za majitele butiků a když otěhotněla, začala se zajímat o těhotenskou módu. Hledala pohodlné a vzhledné odívání. Upletla nejprve pár dětských a těhotenských svetřů pro vlastní potřeby a až později se začala rozvíjet jako módní návrhářka. Vymyslela první svetry se švy navrch. Její styl se vyznačuje sametovou černí, háčkovanými čepicemi, štrasem a dlouhými šálami.

Trvalo dlouho, než se vypracovala. I přes její nesporný talent ji to stálo mnoho času a úsilí. V roce 1968 otevřela svůj první butik, kde se prodávaly hlavně úplety. První velký úspěch se dostavil po otisknutí jejích prací v časopise *Elle*, to ještě nesla značka jméno „Laura“. Teprve později se značka přejmenovala podle ní.

Její kolekce plná barev, originálního pojetí pletenin, výšivky, a potisků oslovila hlavně na pařížském veletrhu Fashion Week. Nyní vlastní její značka butiky po celém světě. Obléká například Sarah Jessiku Parker, Gwyneth Paltrow, nebo Vanessu Paradis.

Značka se rozšířila i na prodej spodního prádla, bot, kabelek, bižuterie a parfémů a provozuje i kosmetický salon. Její dcera pokračuje v rodinném podniku jako prezidentka a umělecká ředitelka.

Sonia se věnovala částečně i tvůrčímu psaní. V roce 1996 jí francouzská vláda udělila uznání *Čestná legie*. [9, 15]

Ukázka tvorby:

Mercedes Castro

Tato současná oděvní výtvarnice se narodila v Londýně roku 1973, kde pracovali její rodiče, ale dětství strávila v Pontevedru.

Jelikož její matka pletla svetry pro ní a její sourozence, které navzájem dědili, když z nich vyrostli, naučila se v ranném věku plést i ona. Proslavila se pletením v ruce na jehlicích.

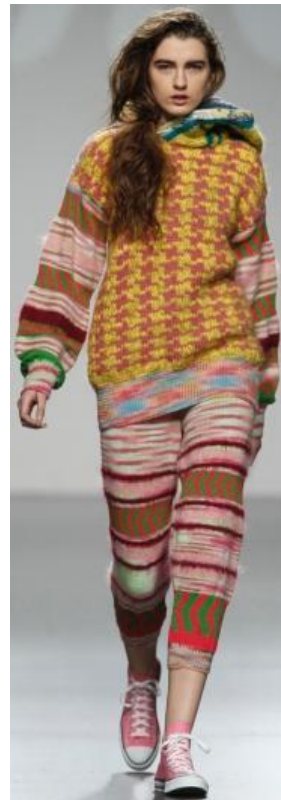
V roce 2007 prošla životní krizí mimo jiné i díky smrti jejího otce. Rozhodla se vzít život do vlastních rukou a šla na oděvní školu. Byly na ni kladeny velké nároky, ale školu překonala a vrátila se k ručnímu pletení ponožek.

Miluje práci s živými barvami a jejich kombinace. Má odpor k černé a inspiraci ke svým kreacím hledá hlavně v literatuře. Domnívá se, že móda je forma výrazu, jazyk projevující autorovi nejhlubší pocity, které by jinak nebyly vyjádřeny.

Nikdy se nevzdávej je retrospektivní kolekce zaměřující se na myšlenku, kdy se člověk vrací k dětství a žije ve světě, kde je vše jednoduché. Vrací se do časového úseku před pubertou a porovnává ho s dnešním pohledem na realitu. Jasně barvy a ručně tvořené textury se promítají do kolekce plné pohybu, která je volně kombinovatelná. Používá materiály všeho druhu od různých tkanin přes grafické látky až po autorskou žakárovou pleteninu.

Hlavní myšlenkou její práce je vyjádření sama sebe bez nutnosti kladného ohlasu kritiky. [16]

Ukázka tvorby:

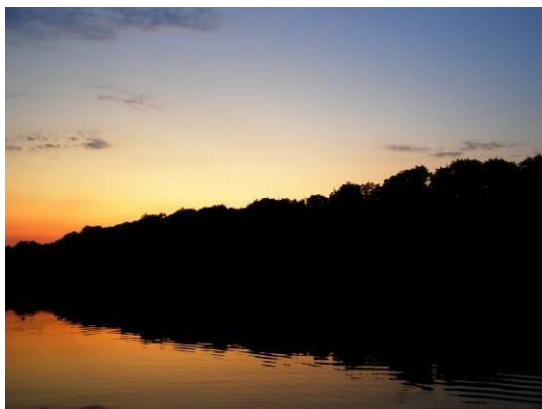
2. PRAKTICKÁ ČÁST

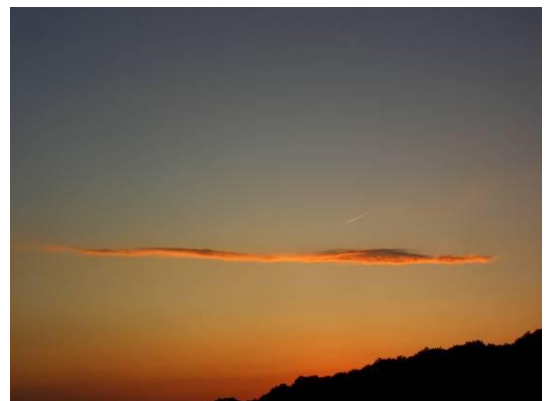
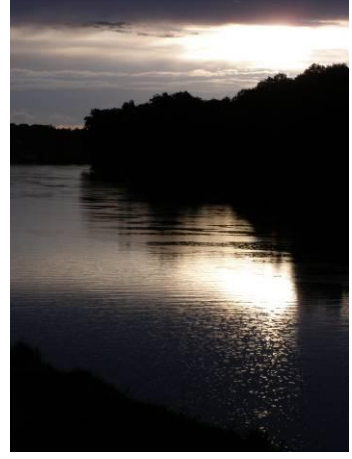
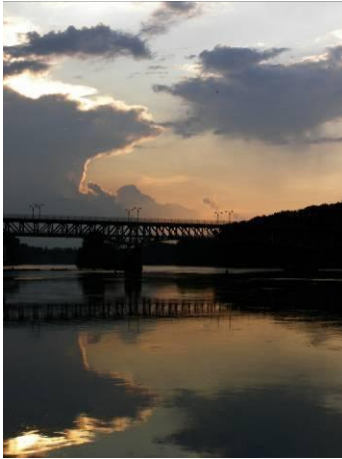
2.1 Získávání inspirací a zdrojů

Myšlenka tohoto projektu vznikla již před několika lety, když jsme našli zalíbení v pozorování změn na nebi během dne. Vznikla potřeba zaznamenat tyto okamžité světelné jevy a později se k nim vracet a zamýšlet se nad nimi.

Získali jsme tak sérii fotografických studií, kterou jsme tvořili během dvou let na stejném místě a to u toku řeky Labe poblíž Roudnice nad Labem. Dokumentovali jsme světelné změny atmosféry a změny oblačnosti při různém počasí. Sledovali jsme oblohu při západu slunce, za úplného soumraku, při dešti, po dešti, před bouří, po bouři i za jasné oblohy. Barvy se měnily, střídaly, kombinovaly v závislosti na podmínkách a počasí a vytvářely harmonické, nereprodukovatelné kombinace, které se nikdy neopakovaly avšak byly pokaždé stejně dokonalé.

Ukázka zmíněných studií:

Tyto snímky nesloužily jen jako námět, ale i jako podklad pro některé malby, popřípadě vzory. Dalším zdrojem podkladů pro návrh kolekce byly zmínky o tématu na internetu a hlavně knihy o meteorologii, počasí, fyzikálních jevech v atmosféře a barvách. Některé malby byly inspirovány fotografiemi jevů oblohy v knihách zmíněných v použité literatuře.

Mnoho námětů ovšem vzniklo i po shlédnutí prací významných malířů a návrhářů. Ti hlavní jsou uvedeni v kapitole *inspiration*, ale nebylo možné je jmenovat všechny. Po shromáždění těchto materiálů bylo nutno začít malovat.

2.2 Malba a její pojetí

Obrazy byly namalovány podle fotografií. Nebyly kopírovány, ale barvy a situace na nich posloužily jako námět k malbě, proto mnohdy předlohová fotografie ani nepřipomíná malbu. Nejde o propracované detailní práce, které by nešly převést do žakárového vzoru, ale o svižnou malbu velkoplošným štětcem, která hraje sytými barvami a řvavými kontrasty oblohy a země v přelomových časech dne.

Při malbě bylo nutno pomýšlet i na zákonitosti žakárového pletení použitého stroje. Jeden námět musel být přetransformován pouze do 6-ti barev, které však musely být rozloženy vertikálně a v horizontální poloze bylo potřeba z důvodu podmínek vzorovacího zařízení pro daný typ stroje omezit se na 3 barvy. U tohoto druhu vzorování vyniknou hlavně plochy a ne linie, proto jsme použili velkoplošný štětec. Obrazy jsme realizovali temperovou barvou na velký formát čtvrtky (A1) pomocí plochého štětce. Nanášeli jsme dlouhé i krátké tahy a vzájemně mísili jen minimálně 6 namíchaných barev až na ploše.

Vytvořili jsme 20 maleb, ze kterých jsme selekcí získali maleb 7, které posloužily po *rozpixelování* jako vzor. Při výběru jsme se zaměřily na různorodost zobrazených denních situací a tím i na kombinovatelnost barev v kolekci. Výsledek je vskutku mnohobarevný a je možno zde nalézt zástupce všech barev avšak s minimem zelených odstínů, které se na obloze tvoří jen málokdy (s výjimkou šedí, které mají nádech všech barev) .

2.3 Návrhy modelů

Při návrzích oděvních siluet jsme chtěli hlavně zvýraznit zobrazený velkoplošný motiv, a proto jsme chtěli oděv co nejjednodušší a nejelegantnější. Načrtli jsme několik modelových variant (především obřích svetřů a různě tvarovaných hrubě pletených šatů), které měly různé délky i tvary.

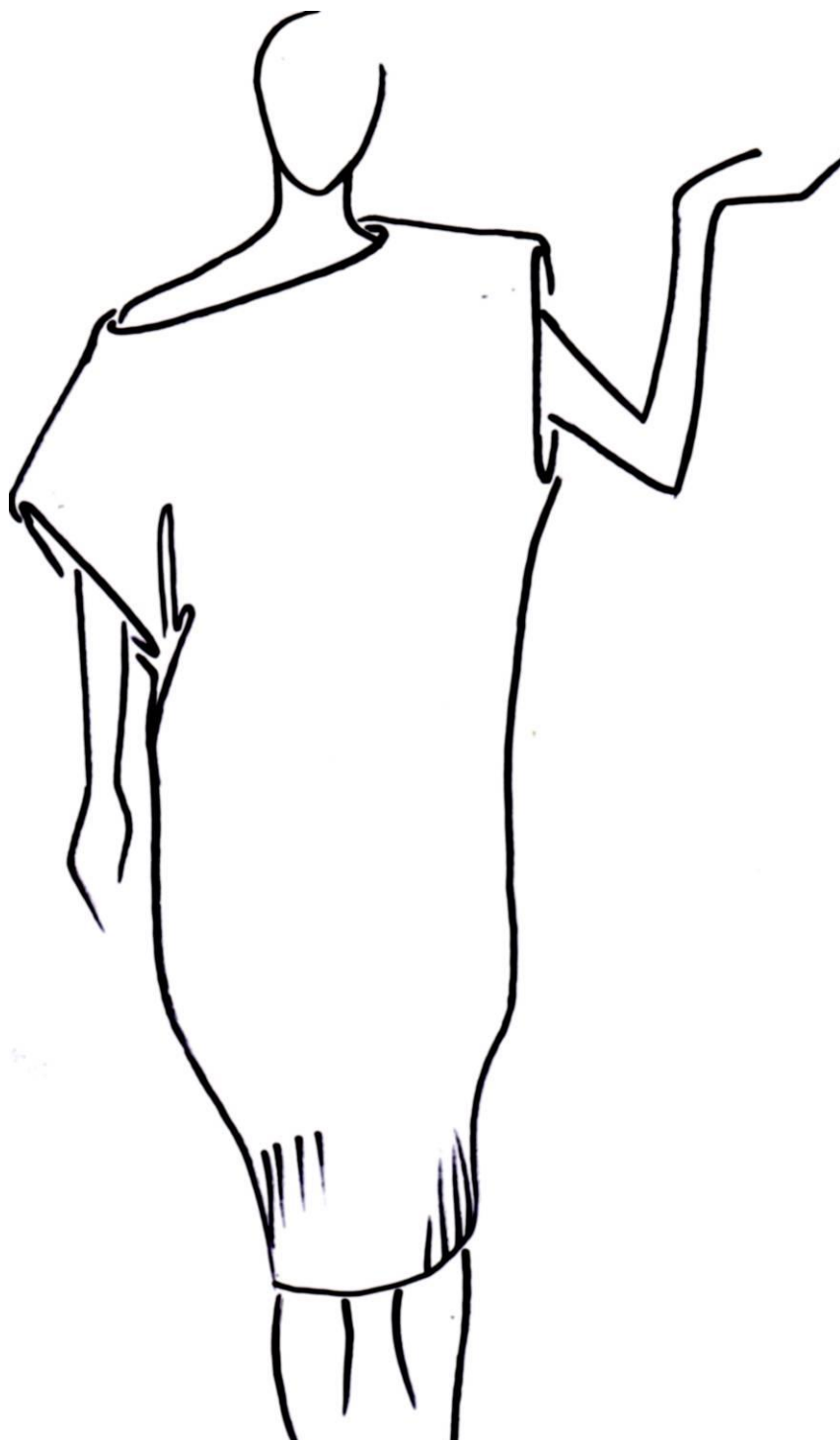
Navrhli jsme i použití několika vhodných vazeb pro zobrazení ideí vzdušného prostoru, nadýchaných oblaků a par, jako je třeba perlový, či oboustranný chyt, ale po úvahách, kombinování a stylizaci jsme dospěli k závěru, že nejlépe vynikne myšlenka v hladkém provedení, bez použití efektních přízí a chytových vazeb.

Skončili jsme tedy u toho, že celá kolekce bude z důvodu ucelení, jednoduchosti a lepšího vyobrazení nejen vzoru, ale i myšlenky tvořená pouze jedním minimalistickým stříhem u všech modelů, složeným pouze z obdélníků předního a zadního dílu. U vazeb byl preferován žakárový vzor s pruhy na zadní straně a třemi barvami v řádku pro lepší krytí rubu a patent 2:1 jako spodní lem díky svým vlastnostem nejpružnější vazby.

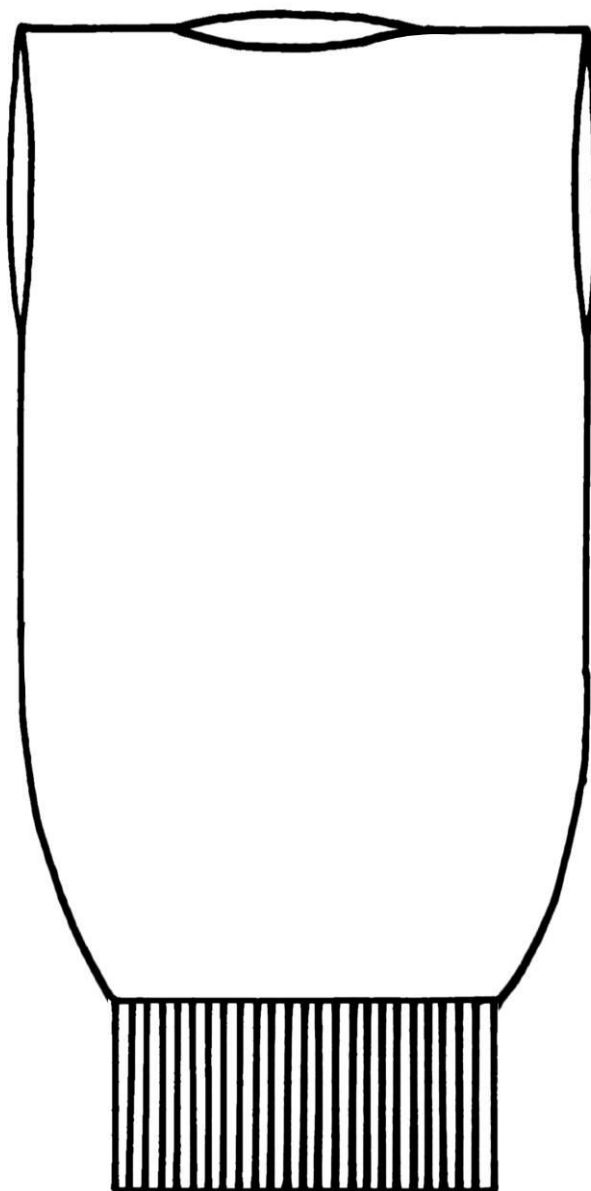
Žakárové pleteniny vidáme nejčastěji jako norské vzory všech barev, které se neustále vrací a jsou módou velmi oblíbené, nebo jako infantilní obrázky na dětských svetřících v podobě oblíbených kreslených postaviček. Návrháři si však volnost projevu tohoto druhu vzorování nenechají proklouznout mezi prsty a tvoří nádherné vzory. Nám se zachtělo odlišit se a vytvořit (na rozdíl od běžného provedení, které můžete potkat na ulicích) velkoplošný vzor pokrývající celý oděv, který především zaujme svou rozmanitostí a nevšední sytostí barevností.

Nejprve jsme pomocí počítače (v programech Adobe Photoshop CS2, malování a CorelDRAW 12) překryli malby tenkou sítí odlišné barvy, která měla vypočítaný počet obdélníků na šířku i na výšku (který se určil podle upleteného vzorku a výsledného stříhu oděvu) a vytvořili tak množství seřazených různobarevných obdélníků. Výslednou síť jsme tedy obdélníček po obdélníčku (očko po očku) převedli do vzorovacího zařízení. Výsledný, již naprogramovaný vzor se pomocí cartridge vložil do poloautomatického dvoulůžkového plochého pletacího stroje a po určení materiálu a nastavení parametrů bylo možno začít plet.

Nákres modelu

Technický nákres modelu

2.4 Tvorba oděvů

2.4.1 Výběr materiálů

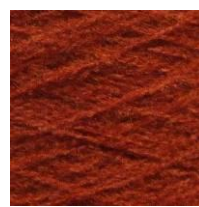
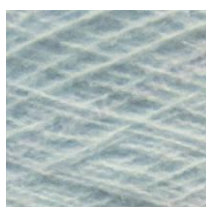
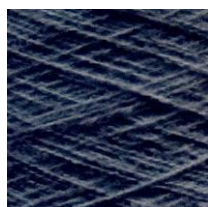
Při výběru materiálu jsme museli vzít v potaz, k jakému účelu bude oděv určený a jak se bude nosit. Tyto pletené šaty, nebo také maxi svetry se nebudou nosit přímo na holém těle. Je nutné pod nimi nosit minimálně spodní tílko, ale je možné si pod ně vzít i jiné kusy oděvu, jako například triko s dlouhým rukávem, nebo dokonce tenký svetr. Je možné nebrat si žádný spodní díl oděvu, ale doporučujeme spíše punčochy, nebo legíny, či kalhoty.

Za těchto předpokladů můžeme zvolit materiál, který bude mít vhodné vlastnosti pro pletení, ale nemusí mít ideální vlastnosti v kontaktu s pokožkou. Nám se kvůli užitným vlastnostem a pořizovací ceně nejvíce zamlouval *polyakrylonitril* bez dalších příměsí.

Jedná se o materiál, který rychle schne, je odolný proti skvrnám, nemačká se a neničí ho moli. Zároveň také na rozdíl od vlny *nekouše*. Špatně přijímá barvu, takže je malá pravděpodobnost, že se při praní obarví od jiného prádla. Materiál se barví už ve hmotě a až potom se tvoří příze. Díky tomu má lepší barevnou stálost ve vodě i na slunci.

Podobně jako vlna, je při máčení náchylný k poškození, takže se oblečení musí prát jemně a nesmí se ždímat aby se nevytahalo. Pere se při menší teplotě aby se nesrazilo a suší se pokud možno v horizontální poloze. Tento materiál rád žmolkuje (což je ovlivnitelné zákrutem), hřeje méně než vlna, tvoří statický náboj a zachycuje pachy.

Výrobky námi vytvořené se musí prát v ruce do 40 stupňů celsia, nesmí se bělit chlórem, nežehlí se, chemicky se nečistí a nesuší se v sušičce. [17, 18, 19]

2.4.2 Vzorování

Malbu a její priority jsme již probrali v jedné z předchozích kapitol. Po selekci maleb jsme přistoupili k tvorbě vzoru. Jak jsme již zmínili, z malby jsme vytvořili pomocí počítačových systémů rastr, odpovídající očkům ve vzoru. Tento vzor jsme přenesli pomocí vzorovacího zařízení PPD – 35 na cartridge, která se připojila ke konkrétnímu pletacímu stroji. Jako příklad jsme ukázali postup vzorování u detailu jednoho ze vzorů na následujících stranách.

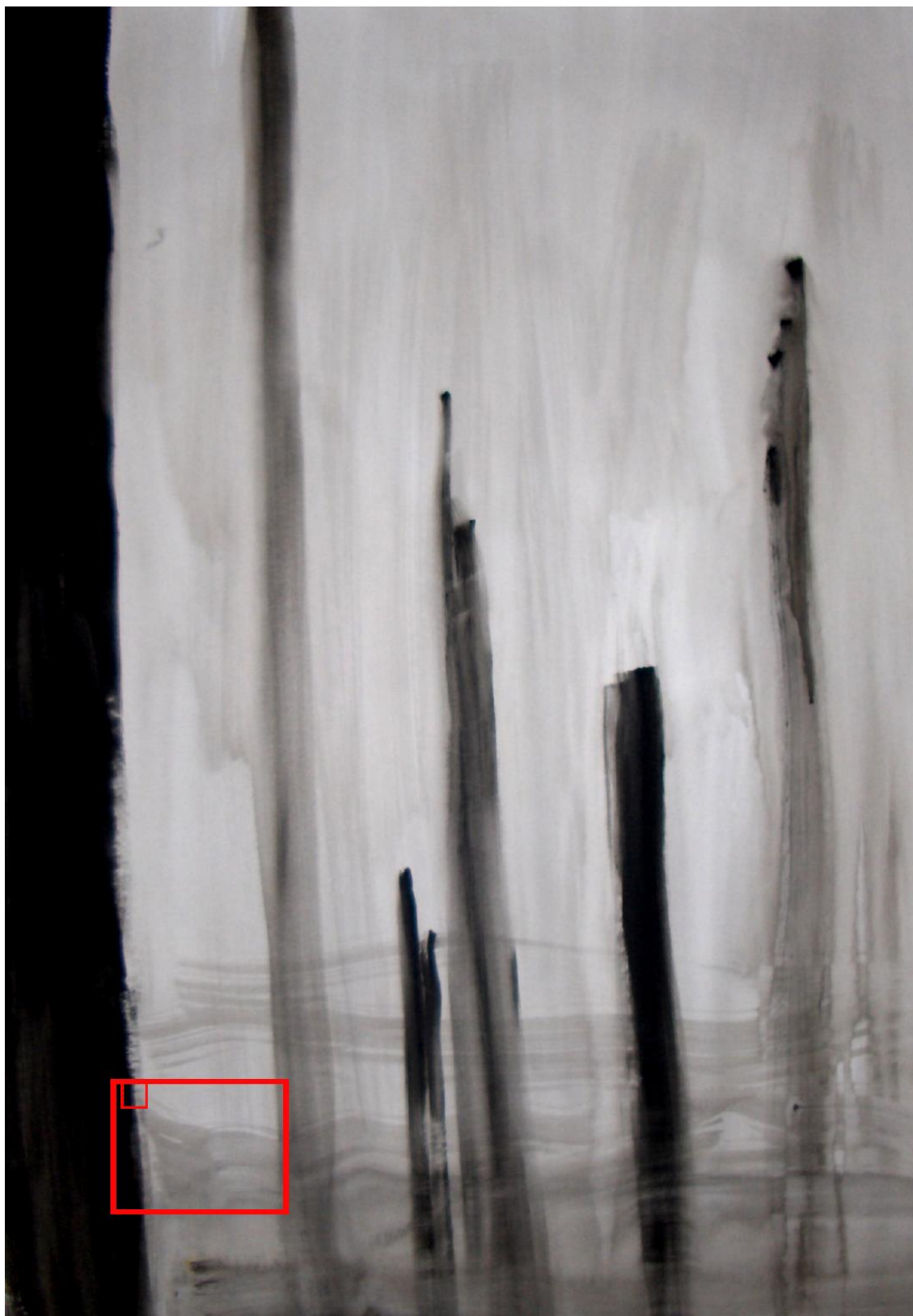
Při vzorování musíme dbát na pravidla daná typem stroje. Dodržujeme 3 barvy v řádku. (U této pleteniny je v jednom vzorovém řádku na rubní straně tolik jednobarevných řádků, kolik je v řádku barev, zatímco na lící straně je vidět pouze jeden různobarevný, protažený řádek. Při použití většího počtu barev v řádku, rub přes vytažená očka lící strany prosvítá. Vhodné je použití 2-3 barev v řádku.) Lze použít maximálně 6 barev ve vzoru (stroj má pouze 6 vodičů). Maximální šíře vzoru je 190 oček. Výška není omezená.

Pokud chceme docílit iluze více barev v řádku (chceme-li stínovat, nebo vytvořit přechod barev) musíme střídat různobarevná očka, podobně jako malovali pointilisté, kteří nanášeli různobarevné puntíky, které se z dálky opticky slíjí a vytvoří barvu, která vznikne smícháním použitých barev puntíků. Z tohoto jevu vycházíme i u tvorby těchto vzorů, tam, kde chceme docílit iluze průhlednosti mraků.

Na zadní díly jsme použili stejný vzor jako na díl přední, ale stranově převrácený (zrcadlený).

Návrh vzoru

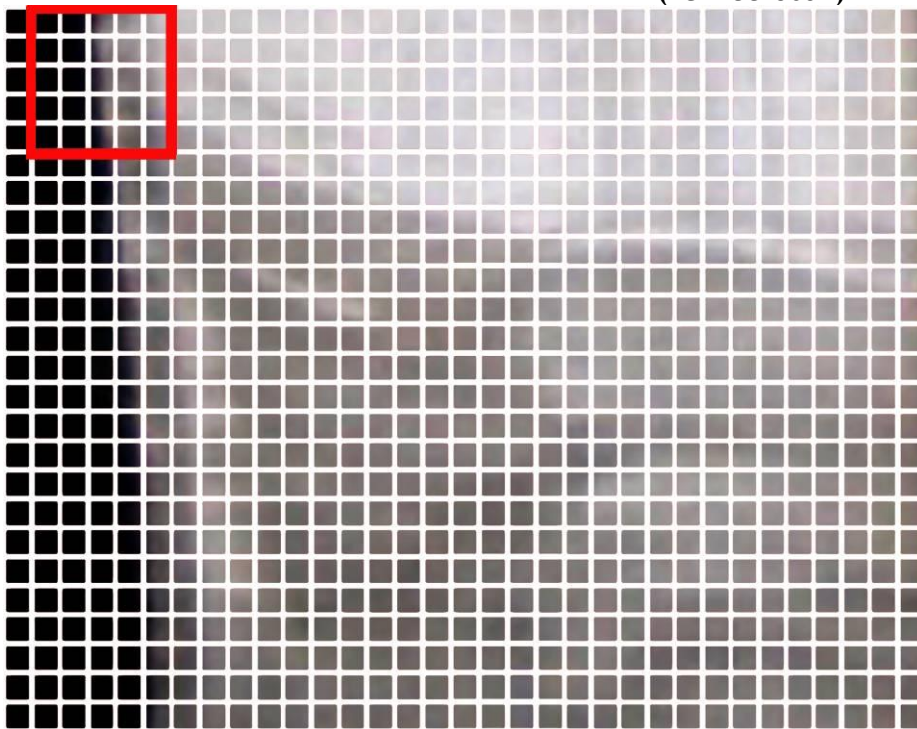
Malba, tempera, A4

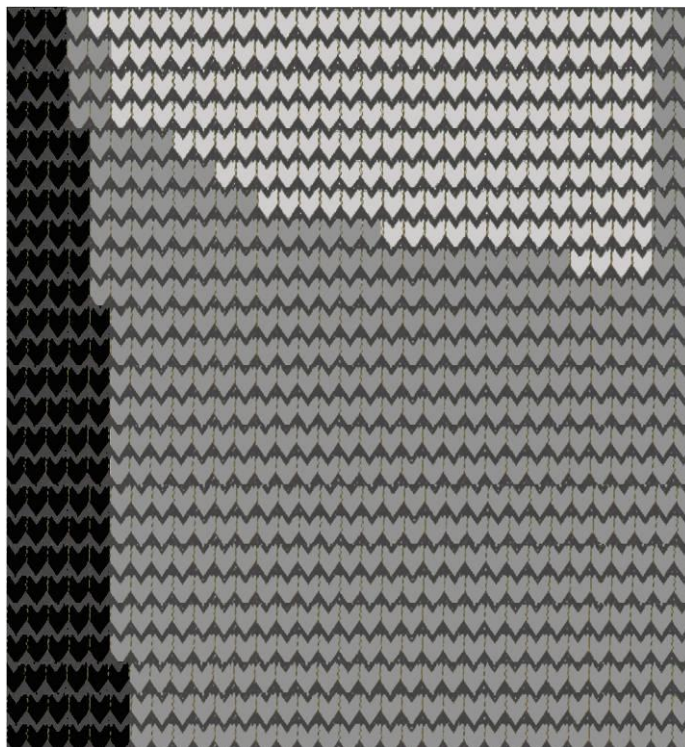
Výřez malby

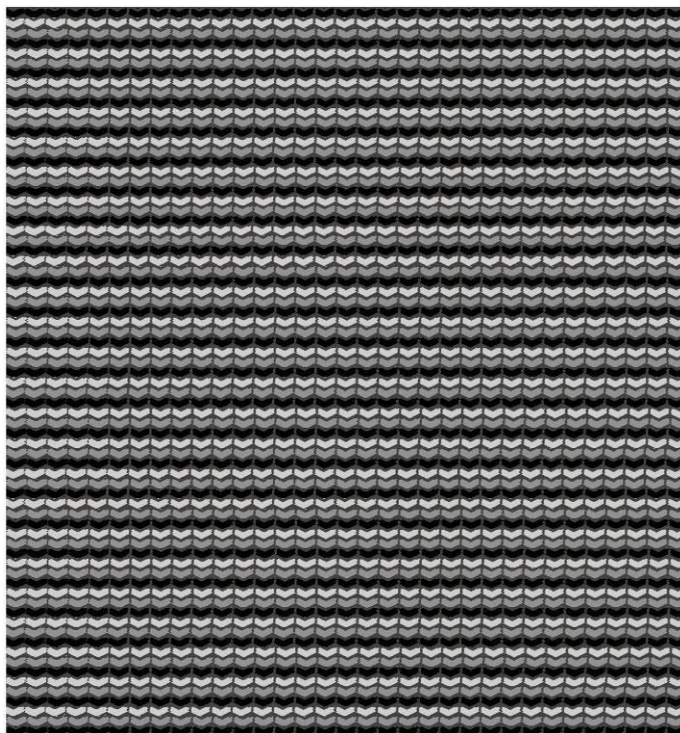
**Výřez barevné vzornice
(25 x 33 oček)**

**Reálný náhled na
pletenu z lící strany**

**Reálný náhled na
pletenu z rubní strany**

2.4.3 Pletení

Po navržení motivů a oděvu, po vytvoření vzornice a po výběru materiálu jsme se dostali k samotnému pletení dílů. Postupujeme podle vypočítaných parametrů, které jsme stanovili podle předem upleteného vzorku z daného materiálu.

Oděvy mají uni velikost, takže je chceme co největší, proto využijeme plnou šíři jehelního lůžka (190 jehel z možných 200 kvůli kvalitě okrajů). Počet řádků žakárového vzoru jsme vypočítali podle výšky oček vzorku a délky oděvu (počet vzorových řádků na 10 cm děleno 10-ti, krát počet cm výšky vzoru). Stejně stanovíme i výšku a počet řad patentu. K těmto výpočtům jsme přihlíželi, ale při vzorování vznikly odchylky.

Pletli jsme podle základních pletařských pravidel. Nejprve jsme vytvořili patent 2:1 na rozdělených jehlách. Po zařazení plného počtu jehel a zapletení jsme upletli blok naprogramovaný na kazetě, který byl přenesen do stroje. Pro lepší manipulaci jsme pletení zakončili deseti řádky oboulícní hladké pleteniny.

Použitý stroj: dvoulůžkový PPS Brother CK – 35 a vzorovací zařízení Brother PPD – 35 s design system cartridge

Jemnost stroje: 6 “E

Příze a její jemnost: 100 % Akryl (polyakrylonitril) - 62,5 tex (pleteme zdvojeně)

Rozměry pleteniny: 190 oček (sloupků) x 100 řádků patent 2:1 a 245 – 310 vzorových řádků (žakárová pletenina s pruhovaným rubem)
Kvůli manipulaci při zapravování a spojování dílů pleteme ještě 10 řad oboulícní hladké pleteniny, která se při zpracování odpáře.

Výpočty rozměrů:

Patent 10 cm 59 ř

17 cm x ř

$$x = 59 : 10 \times 17$$

$$x = 100,3 = \underline{100 \text{ řádků}}$$

Ž. vzor 10 cm 31 ř

100 cm x ř

$$x = 31 : 10 \times 100$$

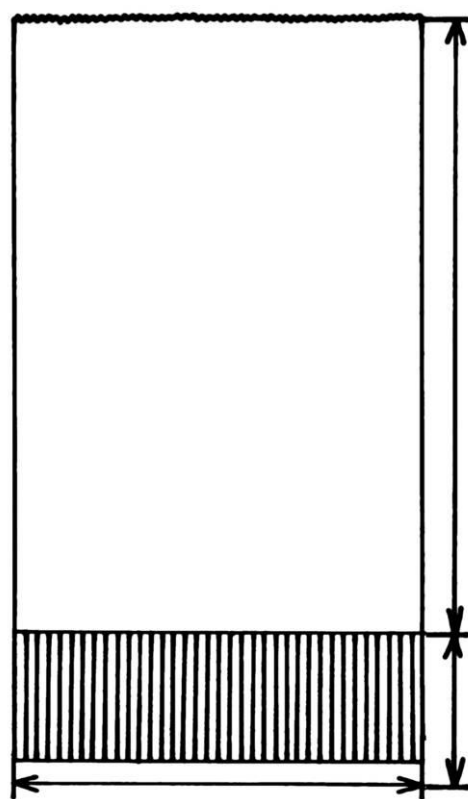
$$x = \underline{310 \text{ řádků}}$$

10 cm 25 ř

100 cm x ř

$$x = 25 : 10 \times 100$$

$$x = \underline{250 \text{ řádků}}$$

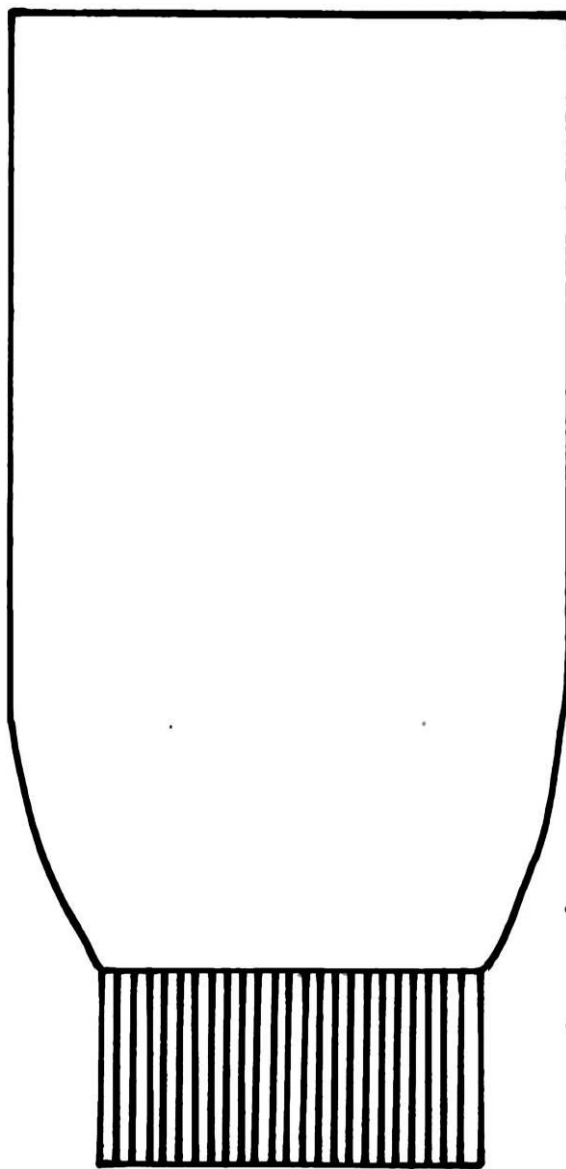

**výška pleteniny 245 – 310 řádků
(liší se kus od kusu)**

patent 100 řádků

šíře pleteniny 190 sloupků

Výsledná pletenina

Ruční zapravení pleteniny

Záchyt (patent 2:1)

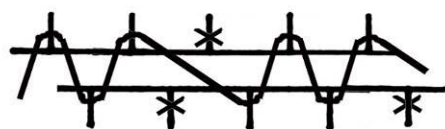
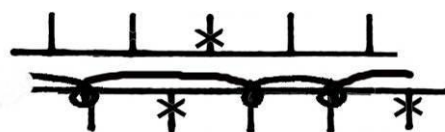
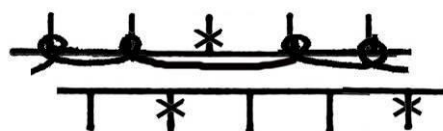
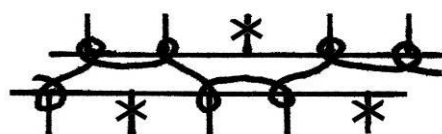
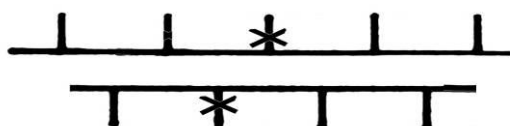
V	0	-	0	V	-	V	0	-	0
V	0	-	0	V	-	V	0	-	0
V	0	-	0	V	-	V	0	-	0
	0	-	0	-	-	-	0	-	0
	-	V	-	-	-	V	-	V	-
	0	V	0	-	-	V	0	V	0

Znázornění vazby ve VÚP

Posun předního lůžka o jednu jehelní rozteč po upletení dutého řádku
(u PL se neznačí klas. způs.)

Postavení jehel při záchytném řádku

2. - 100. řádek patent

1.b řádek na zadním lůžku (následný posun PL)

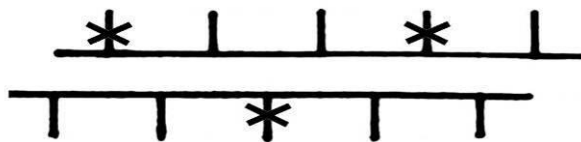
1.a řádek na předním lůžku

záchytný řádek s vyřazením jehel 2:1

Patent (2:1)

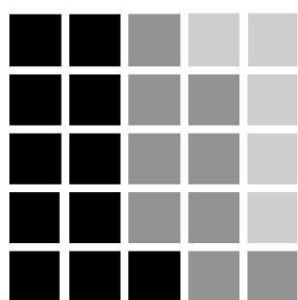
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0
V	-	V	0	-	0	V	-	V	0

Zobrazení vazby v
systému VÚP

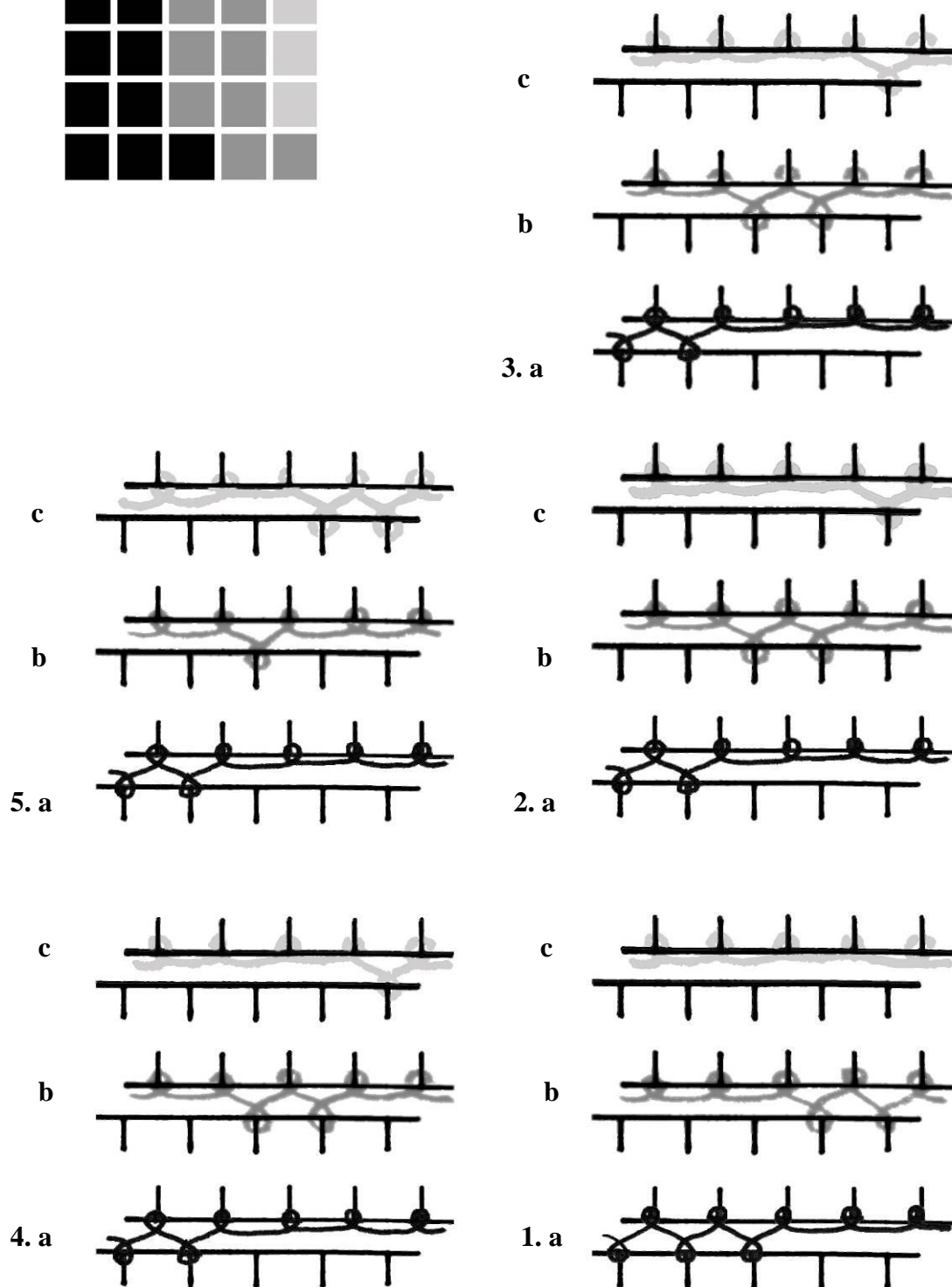

Postavení jehel

Žakárový vzor s pruhy na rubní straně (3 barvy v řádku a max. 6 barev na 1 vzor)

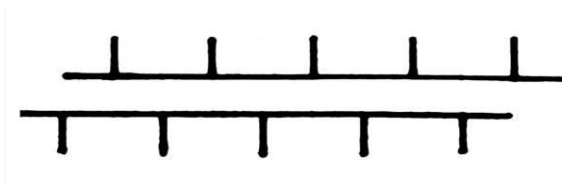

Barevná vzornice a postup pletení na jehlách

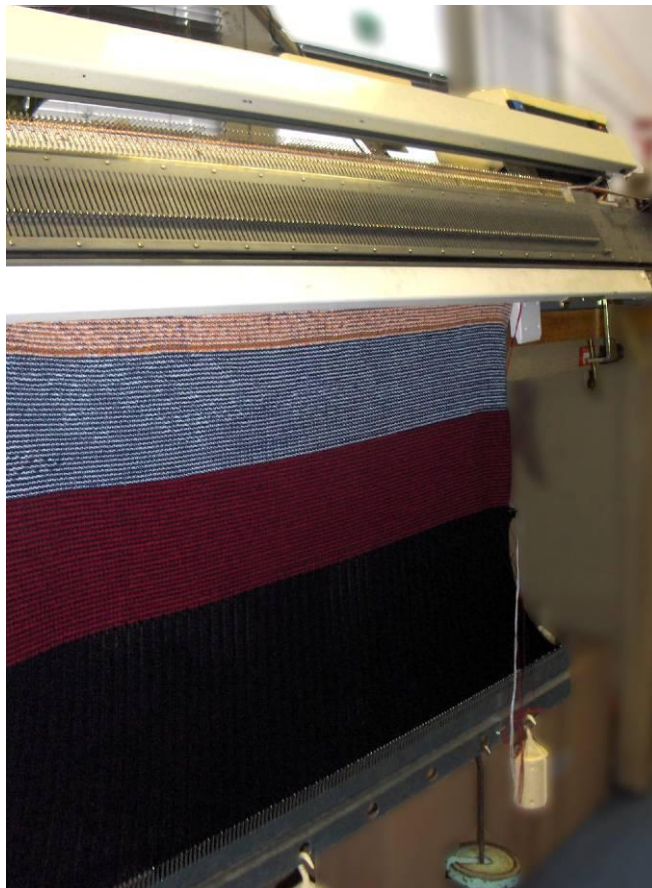
-	0	-	0	-	0	V	0	V	0
-	0	V	0	V	0	-	0	-	0
V	0	-	0	-	0	-	0	-	0
-	0	-	0	-	0	-	0	V	0
-	0	-	0	V	0	V	0	-	0
V	0	V	0	-	0	-	0	-	0
-	0	-	0	-	0	-	0	V	0
-	0	-	0	V	0	V	0	-	0
V	0	V	0	-	0	-	0	-	0
-	0	-	0	-	0	-	0	V	0
-	0	-	0	V	0	V	0	-	0
V	0	V	0	-	0	-	0	-	0
-	0	-	0	-	0	-	0	-	0
-	0	-	0	-	0	V	0	V	0
V	0	V	0	V	0	-	0	-	0

Zobrazení vazby v systému VÚP

Postavení jehel

Fotodokumentace pletení:

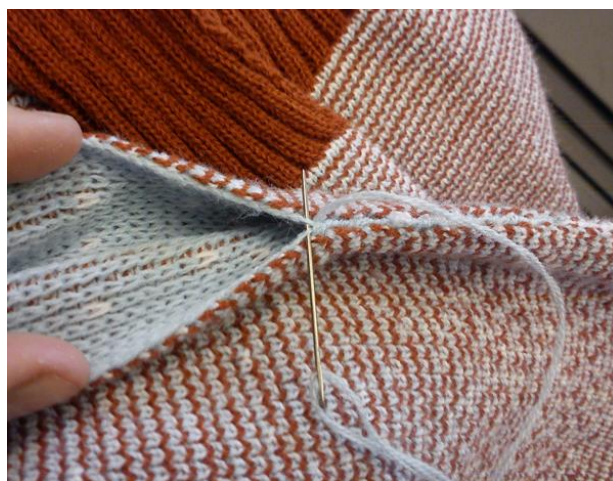

2.4.4 Kompletování

Měli jsme upletené a začištěné díly. Aby byl oděv dokončený, bylo potřeba spojit obdelníkové díly v obou náramenicích a v bočních švech. Bylo nutné dodržet návaznost a zrcadlení dílů. Spojení dílů jsme zajistili ručním sešitím v krajích dílů. Celý oděv byl tedy sešitý a zapravený ručně.

Vzhledem k tomu, že vznikl velice zajímavý rub, začišťovali jsme tak, aby bylo teoreticky možné nosit oděv i naruby. Šíře sešití náramenice je cca 14 cm. Délka bočního sešití je cca 83 cm včetně patentu. Průramek má tedy výšku 32 cm a šíře průkrčníku je 32 cm. Velikost oděvů po *vysrážení* je zhruba 115 cm na výšku a 60 cm na šířku. Oděv je pružný a při nošení se pohybuje a vytahuje.

Fotodokumentace začišťování a spojování dílů:

3. ZÁVĚR

3.1 Porovnání myšlenky a výsledku

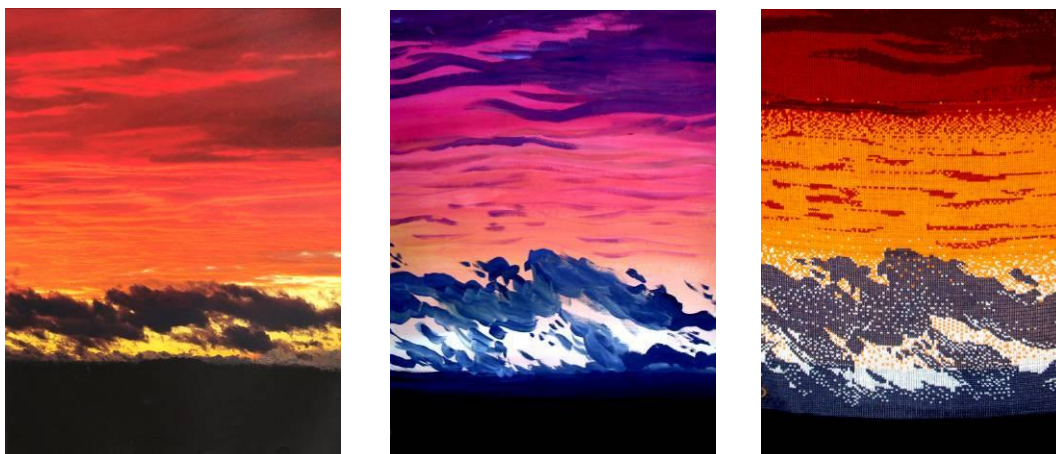
Smyslem této práce, bylo znázornit rozdíl mezi původním motivem na malbě, výsledným vzorem a následně získanou pleteninou.

Malby inspirované fotografiemi byly díky hrubým tahům a větším plochám vhodné jako předloha pro tyto vzory. Ideální byl také postup vzorování, kdy jsme postupovali podle počítačově přidané sítě k malbě. Složitější bylo zadávání vzoru do programovacího zařízení, které bylo zdlouhavé, ale to bylo očekávatelné. Samotné pletení a následné zpracování šlo až na malé technické problémy dobře.

Při srovnávání malby a pleteniny je možné sledovat předpokládané značné odchylky motivu, které jsou následkem přenosu do nepřesně zobrazujícího vzorovacího zařízení a také rozpixelování obrazu. Další příčinou je omezenost barevnosti v řádku i celém vzoru, kterou jsme se snažili omezit střídáním oček (pointilismus). Hlavním důvodem odstínové změny barevnosti je zobrazení barev v médiích a tisku a dostupnost barev materiálů, která ovšem jen minimálně ovlivnila kvalitu výsledku.

Všechny tyto změny byly předpokládané, ba i žádané. A výsledek pokládáme za zdařilý. Domnělý pohyb obrazu můžeme pozorovat při chůzi a pohybu. [10]

Porovnání:

Seznam Literatury:

- [1] Dvořák, P. : *Atlas oblaků*. Svět křídel, Cheb 2001. 122s.
- [2] Kobzová, E. : *Počasí*. Rubico, Olomouc 1998. 276s.
- [3] Roth, G. D. : *Malá encyklopedie počasí*. Knižní klub, Praha 2000. 293s.
- [4] Benešová, N. a kol.: *Malířské umění od A do Z* . Rebo Productions, Praha 1995. 766s.
- [5] Špačková, M. : *Největší malíři : život, inspirace a dílo č. 21, William Turner*. Eaglemoss International, Praha 2000. 31s.
- [6] Špačková, M. : *Největší malíři : život, inspirace a dílo č. 20, John Constable*. Eaglemoss International, Praha 2000. 31s.
- [7] Vlčková, J. : *Claude MONET*. Alpress, London 2004. 80s.
- [8] Dvořák, F. : *V.Radimský - obrazy 1867/1946*. Studio 3 P, Jílové u Prahy 1992. 8s.
- [9] Baudot, F. : *Móda století*. Ikar, Praha 2001. 400s.
- [10] Dvořák, P. : *Počasí takřka populárně*. Svět křídel, Cheb 2008. 224s.

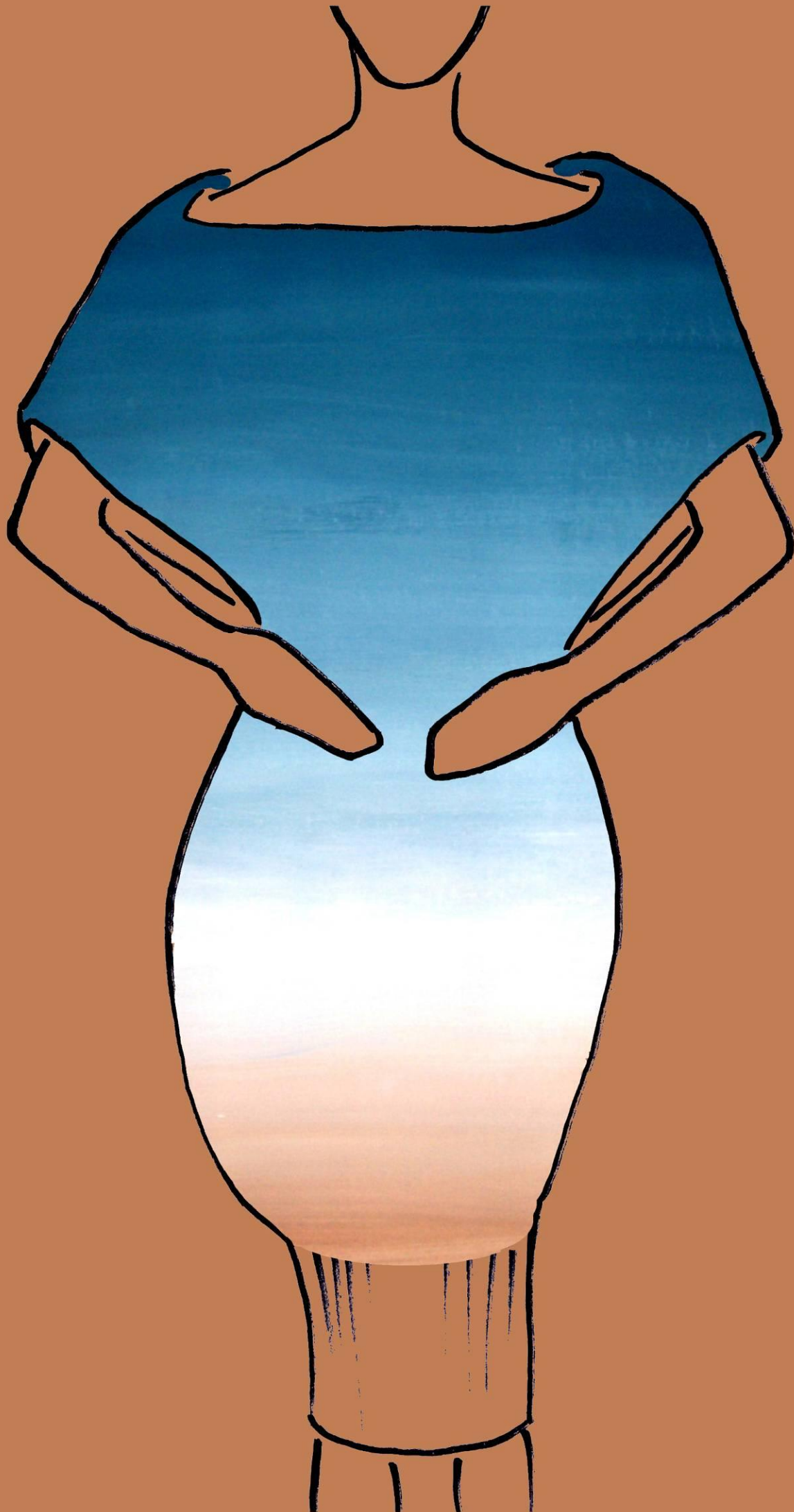
Použité zdroje z internetu:

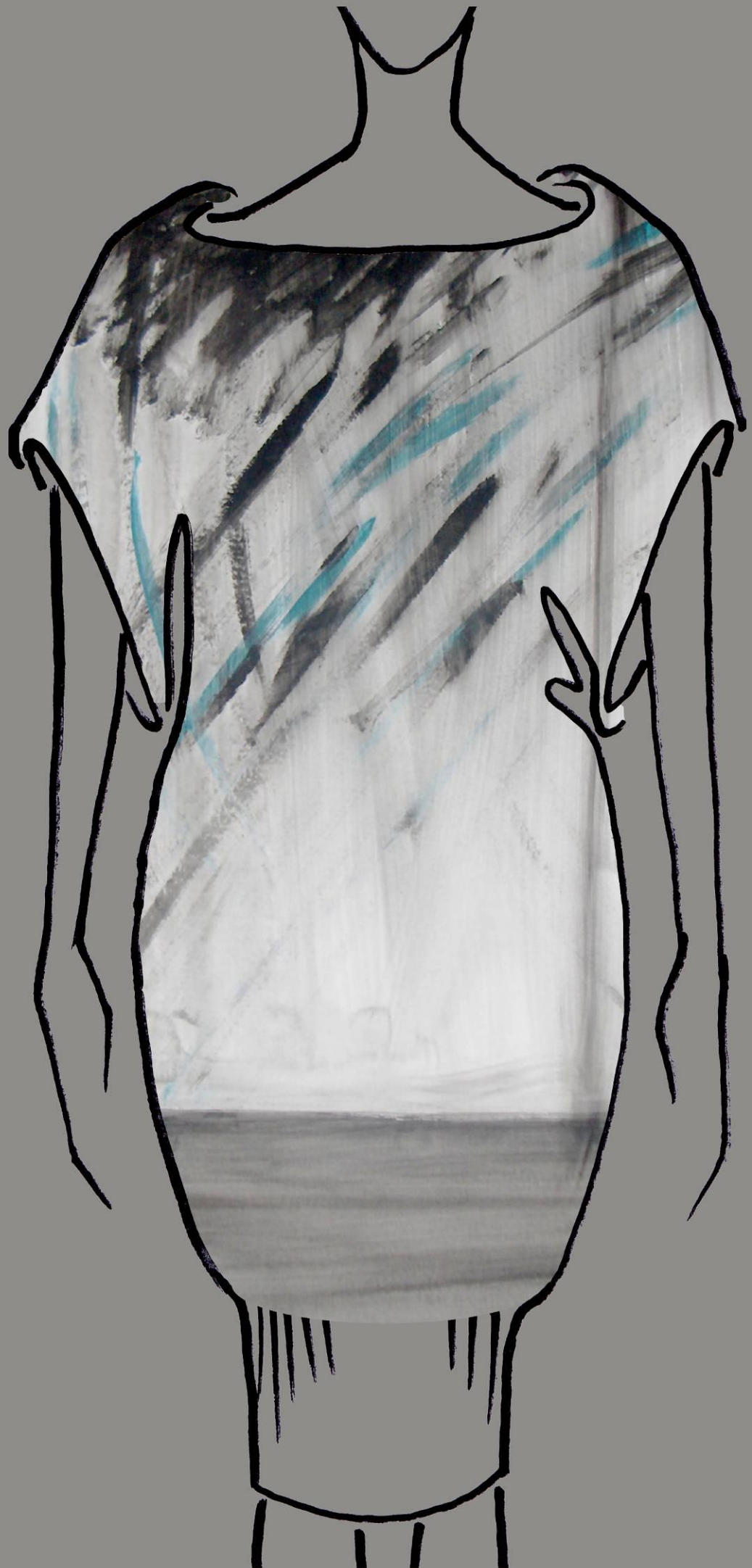
- [11] <http://teacherbob.mujoblog.centrum.cz/clanky/Barvy-oblohy40708.aspx>
- [12] <http://cs.wikipedia.org>
- [13] <http://referaty-seminarky.cz/impresionismus/>
- [14] <http://referaty-seminarky.cz/romantismus-a-realismus--malirstvi/>
- [15] http://www.moda.cz/Kategorie/Modni_navrhari/20090622_Sonia_Rykiel_Poznala_Ze_Navrharstvi_Je_Drina.html
- [16] <http://www.mercedesbenzfashionweekmadrid.com>
- [17] <http://modnipeklo.cz/2011/06/materialy-1-umela-vlakna/>
- [18] <http://www.gizia.cz/osetrovani-a-udrzba-obleceni.aspx>
- [19] <http://www.pleteni.cz>

PŘÍLOHY

Návrhy oděvů – malby (vzory)

Fotodokumentace modelů

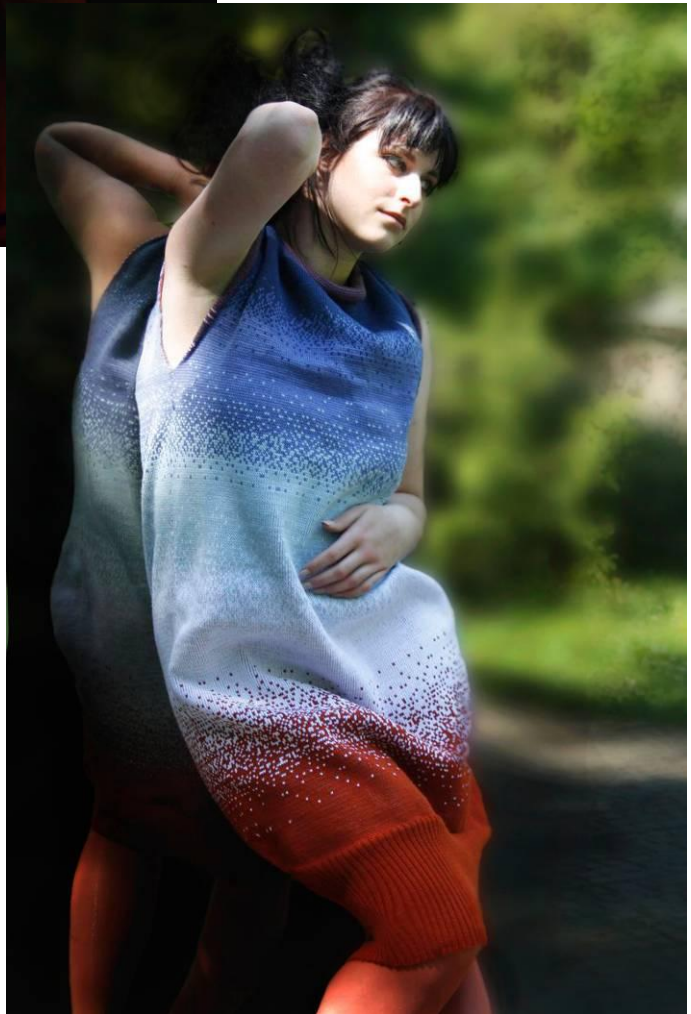

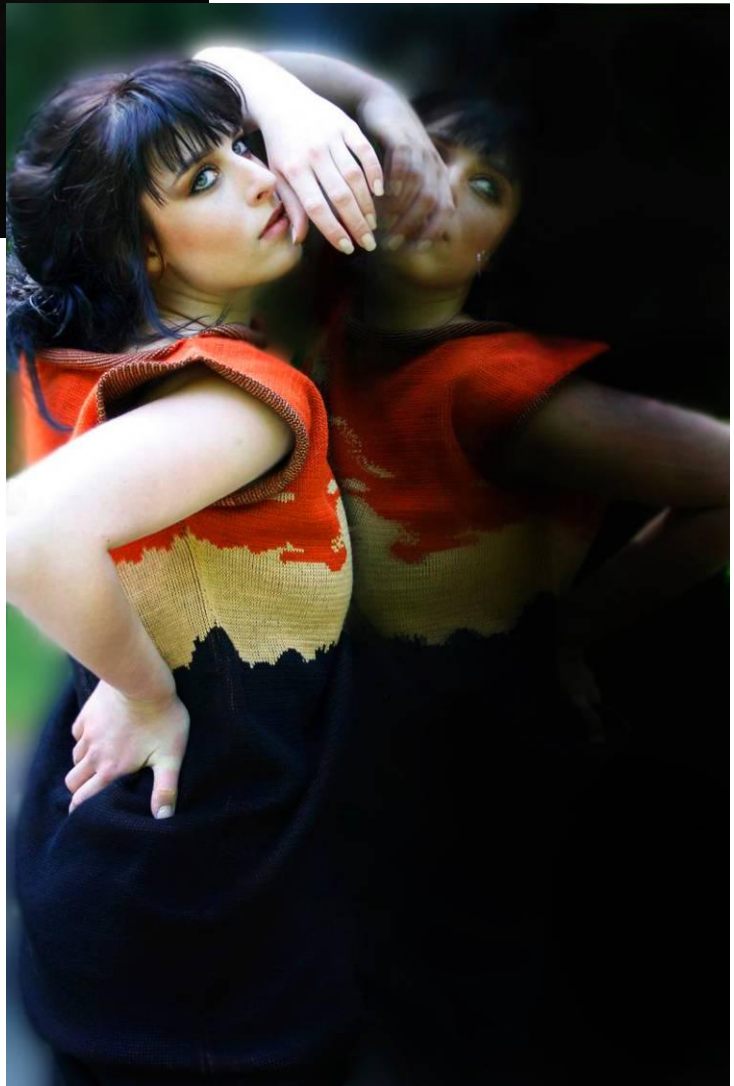
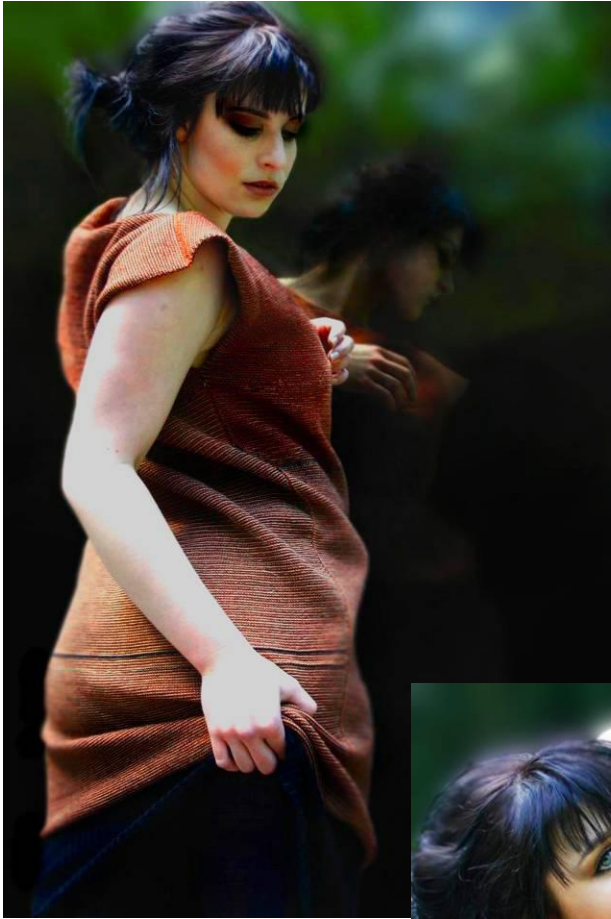

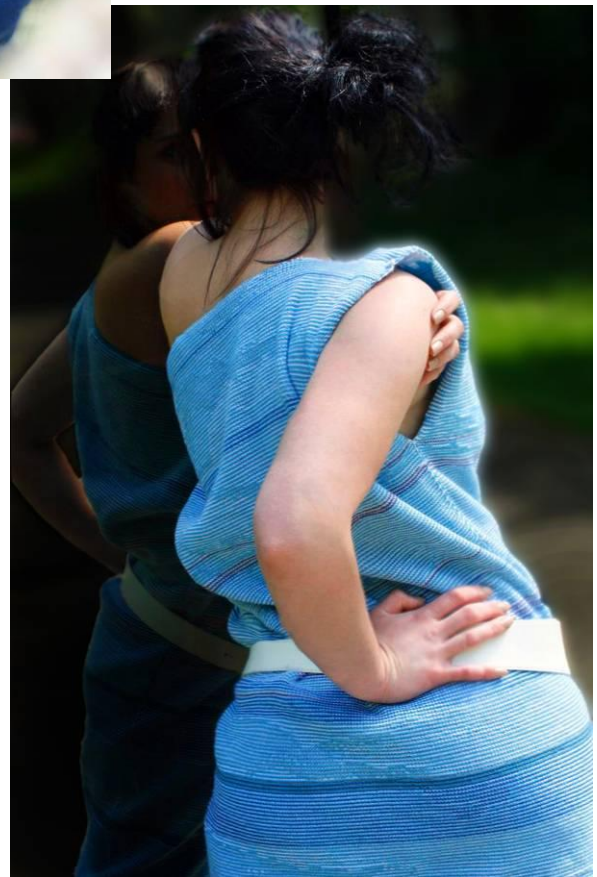

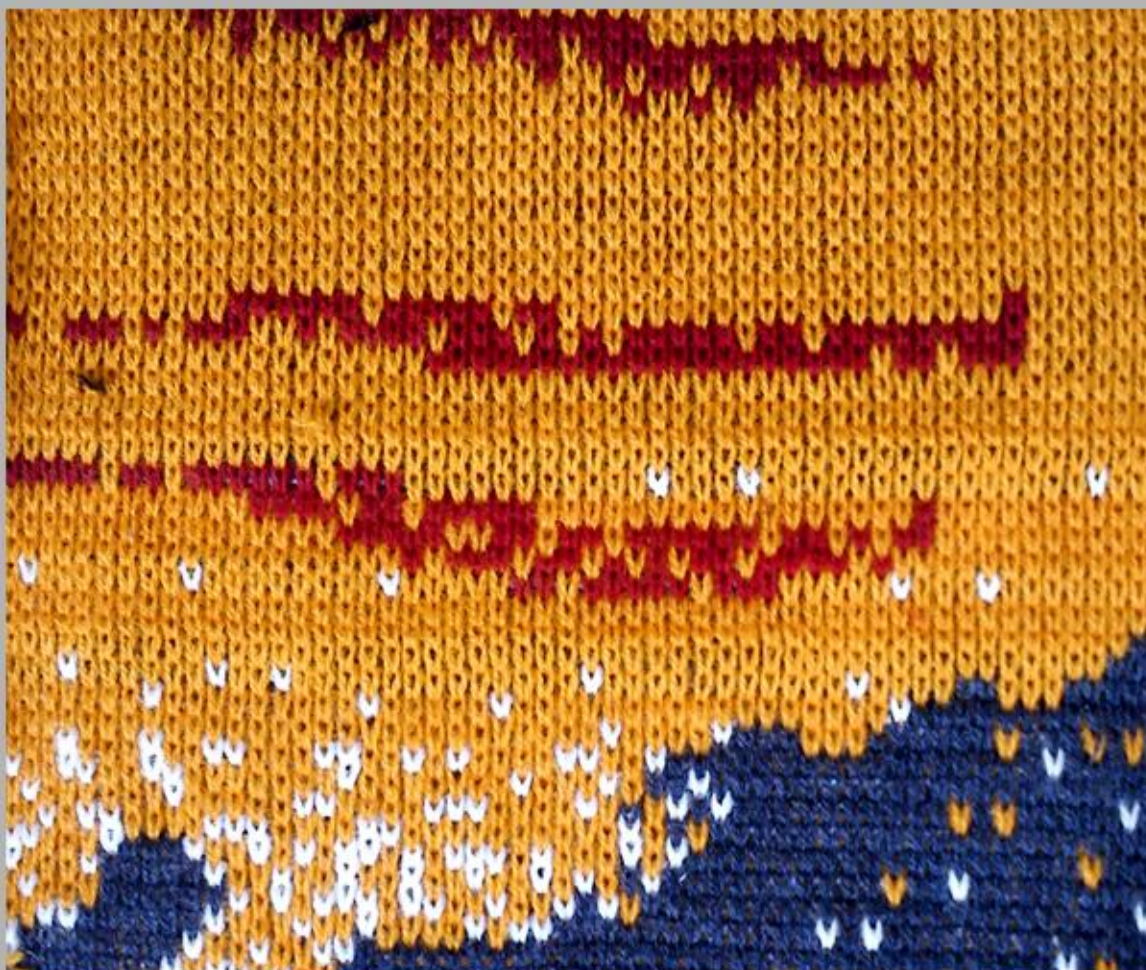

Vzorky materiálů:

Akryl 100% - jemnost: 62,5 tex

Vzorky pletenin:

Vzorky pletenin:

